

met de **STRAALJAGER** *naar*
PRINCENHOF

CO VAN DER STEEN - PIJPERS

G.F. CALLENBACH N.V. NIJKERK

MET DE STRAALJAGER
NAAR PRINCENHOF

© 1942 by Sublimand

MET DE STRAALJAGER NAAR PRINCENHOF

DOOR

CO VAN DER STEEN-PIJPERS

Met illustraties van Maarten Dubbelman

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. HET PLAN VAN MEESTER EILANDER

't Is bijna vier uur. De bel is gegaan. Boeken en schriften zijn opgeborgen. De kinderen wachten tot meester Eilander gaat eindigen. Dan mogen ze naar huis. Maar 't lijkt wel of de meester hen helemaal vergeten is. Hij bladert in een stapel papieren, die op de lessenaar ligt. Soms kijkt hij even in de verte, en dan zien ze dat z'n ogen glinsteren, alsof hij iets weet wat heel prettig is. Dan bladert hij weer verder, heel geheimzinnig. De jongens stoten elkaar aan en de meisjes giechelen zacht.

Peter Oosterhout zit vol verwachting te kijken. 't Is nog eens gebeurd dat de meester zo deed. En toen had hij zo'n fijn plan voor koninginnedag! De hele school had natuurlijk vrij. Maar zij hebben wedstrijden gehouden op de speelweide in het park. Zaklopen . . . tonnetje rollen . . . bal op lepel dragen, en nog veel meer. Hun klas alleen! En de meester heeft getrakteerd. Allemaal een flesje limonade en een lolly! 't Is de fijnste meester van de hele school. Peter weet wel zeker dat er nu weer iets fijns gaat gebeuren en hij zou willen zeggen: Vertèlt u het toch!

Als de meester weer opkijkt, als ze z'n vrolijke gezicht zien en de lachende ogen, is het meteen stil.

„Jongens, ik moet jullie het een en ander vragen. Is er iemand die direct naar huis moet?”

Heftig schudden ze hun hoofd. Ze zijn veel te nieuwsgierig. „Daar gaat ie dan. Wie huult er 's avonds om z'n moeder als hij een keer niet thuis slaapt?”

Even is het stil. Zo iets hadden ze helemaal niet verwacht. Ze

begrijpen niet wat de meester met die vraag bedoelt. Dan roepen ze om het hardst: „Ik niet, meester!” „Ik niet!” Alleen dikke Bertus Hardeman, de grappenmaker van de klas, schreeuwt er bovenuit: „Ik wel, meester, maar ik huil toch iedere avond, dus dat geeft niet!”

Volgende vraag: „Wie schrikt er als er een wild zwijn aan z'n tenen knabbelt?”

De meisjes slaken angstige gilletjes, maar de jongens roepen dapper: „Juist leuk!” En Bertus beweert: „Daar heb ik nu altijd naar verlangd!”

„Wie kan er aardappels schillen? Eigenlijk hoef ik dat niet te vragen, want dat kunnen jullie natuurlijk allemaal, al zullen sommigen er wel vierkantjes van maken. De volgende vraag is belangrijker. Wat vinden jullie van dennenaalden in je pap?”

„Lekker meester!” „Dat eten wij elke morgen!” „Mijn moeder zegt dat er zoveel vitaminen in zitten!” En de onverbeterlijke Bertus roept dat het goed is voor z'n reumatiek.

Peter zit diep na te denken. Hij heeft er rimpels van in z'n voorhoofd. Wat voor bedoeling heeft de meester met al die vragen? 't Is niet allemaal gekheid. Er zit natuurlijk iets achter. Ze gaan uit, een middag naar het bos, of misschien wel een hele dag. 't Zou kunnen dat ze een wild zwijn zagen. En als je brood meeneemt en in het bos opeet, komen er dennenaalden in. Dat klopt allemaal wel. Maar het ergens anders slapen niet, en van die pap ook niet. Als je buiten gaat eten, neem je geen pap mee. Wie vertelde ook weer dat hij pap met dennenaalden gegeten had? Of was 't nu gras? O ja, Joop van Dijk. Die was wezen kamperen met de jongensclub. Opeens schiet Peter rechtop. „Ik weet het!” juicht hij. „We gaan kamperen!”

Verbaasde gezichten. Ongelovige kreten.

„Is het waar, meester?” „Gaan we echt kamperen?” „Allemaal meester, de jongens en de meisjes?” „Waar gaan we naar toe?” „Meester, zegt u toch iets!”

„Als ik aan de beurt ben,” zegt meester Eilander droog.

Van alle kanten klinkt het nu: „Ssst! Houd je toch stil!”

En dan vertelt de meester van zijn plan. „We gaan niet kamperen. Maar Peter was er dichtbij. Kijk, we maken ieder jaar een schoolreisje. Dat is altijd goed gegaan, en altijd fijn geweest. Ik geniet nú nog, als ik eraan denk dat Karel bij het pootjebaden languit in het water viel. En aan Marjan, die niet van de hoge glijbaan durfde . . . Maar één dag is zo gauw om. En daarom heb ik gedacht: we moesten een schoolreis maken van drie dagen. Ik weet ergens aan de rand van een bos een mooi clubhuis. „Princenhof” heet het. Daar kunnen we logeren. ’t Is er prachtig. Ik ben natuurlijk eerst wezen kijken. Twee grote slaapzalen, met een keuken ertussen. Er is een voetbalveld in de buurt, en een zwembad . . . Er zijn uitgestrekte bossen, en *hei!* Op sommige plaatsen zover je kijken kunt niets dan *hei*. En daar wil ik nu drie dagen met jullie naar toe. Als jullie zin hebben, natuurlijk.”

Of ze zin hebben! Er gaat zo’n oorverdovend gejuich op, dat de meester van de vierde klas verbaasd over het ruitje kijkt.

„Meester, gaan we al gauw?”

„Kunnen we niet een héle week gaan?”

„Hoeveel kost het?”

„Daar zijn nu deze papieren voor. Alle gegevens staan erop. Ook nog enkele vragen, bijvoorbeeld hoe laat jullie naar bed moeten. En of jullie gewend zijn een kruik mee te nemen . . .”

„Daar zorgt u dan zeker voor!” lacht Margreet. „Iedere avond tweeëndertig kruiken!”

„Nou, dacht je dat ik dat niet kon? Ik ben erg handig in de huishouding. Alleen zou ik er koud water indoen. ’t Is daar natuurlijk een beetje behelpen. Met naaien ben ik niet zo goed op de hoogte. Daarom moeten beslist de meisjes mee. Ik zou me geen raad weten als ik een scheur in m’n jas kreeg!”

„Meester, is er wel zoveel plaats?”

„Ja, jullie kunnen allemaal mee. Behalve Bertus misschien. Ik weet niet of die bedjes daar wel berekend zijn op zijn gewicht!”

Bertus lacht met z'n hele ronde gezicht. Z'n brede rug kan wel tegen een stootje.

Maar dan tikt de meester op de lessenaar. „Ziezo jongens, nu is er gekheid genoeg gemaakt. Even goed luisteren. Jullie krijgen allemaal zo'n formulier mee. Dat moet door je ouders ingevuld worden, en dan brengen jullie het weer mee terug. We hopen te gaan tussen Pinksteren en de grote vakantie. De juiste datum horen jullie nog wel. De kosten zullen ongeveer twaalf gulden vijftig zijn. Daar is de reis bij inbegrepen. Bram, deel jij even de blaadjes uit?”

Als de meester gedankt heeft, dringen ze luidruchtig naar de deur.

Peter aarzelt. Hij loopt naar de lessenaar. „Meester, is het heus waar?”

De meester legt zijn beide handen op Peters schouders. Z'n grijze ogen kijken vriendelijk en z'n stem klinkt warm als hij zegt: „Peter, dacht je nu heus dat ik jullie blij zou maken voor niets?”

Nog niet overtuigd, schudt Peter zijn hoofd. „Nee, maar ik wist niet . . . ik dacht . . . u maakt zo dikwijls een grapje.”

„Dit zou toch wel een erg flauw grapje zijn. Nee hoor, 't gaat echt gebeuren. De wereldreis van de vijfde klas. Kun je later een prachtig opstel over maken. Dag Peter! Je gelooft me toch wel, hè?”

„Ja meester! 'k Vind het zo'n fijn plan! 'k Ben nog nooit uit geweest. Met een club bedoel ik, of met de klas. Ik ga altijd logeren bij opa en oma. Maar dit is moord . . .”

„Ho Peter, geen lelijke woorden, hè?”

„Nee meester, mooi wou ik zeggen!”

Dan holt hij uitgelaten de anderen achterna. 't Papier heeft hij veilig weggestopt onder z'n blouse. Als hij thuiskomt, zal hij het dadelijk aan moeder laten zien. Hij weet nu nog niet dat hij het pas zal terugvinden na bange en verdrietige uren.

Bij het hek haalt hij Herman in. Jolig geeft hij hem een duw.

„Reuze hè? Misschien komen wij wel naast elkaar te slapen. Dat had je nooit kunnen dromen. Kijk uit dat je niet snurkt, hoor! Dan zet ik een wasknijper op je neus. Heb jij er geen zin in? Je kijkt net of je liever cijfersommen maakt.”

„Eerst zien of ik mag,” zegt Herman rustig.

Verbaasd kijkt Peter hem aan. „Waarom zou je niet mogen? Met de meester erbij kan er toch niets gebeuren?”

„Nee, maar m'n moeder heeft geen geldboompje. Misschien moet vader tegen die tijd nieuwe schoenen hebben, en dan hoef ik heus niet om twaalf en een halve gulden te vragen.”

„Mijn vader moet net zo goed wel eens nieuwe schoenen.”

„Ja, maar mijn vader is mank. Hij heeft één schoen met een dikke zool. Wel zó dik!” Met jongensachtige overdrijving houdt Herman z'n handen een enorm eind van elkaar. „Nou, en dat is verschrikkelijk duur. Alles is trouwens duur. We zijn met z'n achten. Iedere dag drie broden . . .” Met een zorgelijk gezicht somt hij op wat er alzo nodig is. „En moeder is vaak ziek. Dat kost ook veel geld.”

Verwonderd luistert Peter. Daar heeft hij nooit over nagedacht. Hij eet elke dag z'n prakje en z'n boterhammen, en moeder zorgt voor de rest. Maar 't is waar: moeder zegt ook wel eens dat ze niet weet waar het geld blijft. En zij zijn maar met z'n vijven: vader, moeder en hij, en dan nog de kleintjes: Marijke en Hansje. Opeens weet hij niet meer zo zeker dat hij zo maar dat geld zal krijgen om drie dagen uit te gaan.

„Krijg je geen zakgeld?”

„Jawel, als moeder het missen kan tenminste.”

„Nou, dan ga je toch zeker sparen!”

„Ja, maar ik moet zelf kerkgeld betalen, en geld voor de jongensclub en de kapper . . . En een cadeautje kopen als er iemand jarig is . . . Ik mag blij zijn als ik twintig cent in de week overhoud. Reken maar uit, dat is . . . dan duurt het meer dan zestig weken voor ik het bij elkaar heb.”

„Misschien doet je vader deze keer wel wat langer met z'n

schoenen,” zegt Peter hoopvol. „En je kunt ook best een keer minder naar de kapper. Desnoods knip ik je wel een beetje bij.”

Ze zijn zo diep in gedachten, dat ze zonder uit te kijken de straat op lopen. Een hevig getoeter doet hen haastig terugspringen op de stoep. Vlak langs hen heen rijdt rammelend en knersend een oude jeep.

Peter is op slag de problemen vergeten. Hij zwaait met allebei z'n armen. „Oom Willem!” roept hij, „mogen we meerijden?”

Hij kan onmogelijk boven het lawaai uitkomen. Maar de chauffeur begrijpt hem toch wel. Hij remt af, buigt zich naar buiten en brult: „Geen tijd! Andere keer!” Dan schiet de auto met dezelfde vaart weer weg, hotsend over de ongelijke straatstenen.

„Is dat je oom?” vraagt Herman, een beetje afgunstig. 't Lijkt

hem best leuk een oom te hebben met een jeep, al is het dan een roestige.

Peter staat nog met verlangende ogen de auto na te kijken. „'t Is geen echte oom,” zegt hij dan. „Hij woont naast ons, al zó lang. We komen er haast elke dag. Toen ik klein was, zei ik oom Willem en tante Marie, en dat is altijd zo gebleven. Jammer dat we niet mee konden. Je gelooft het misschien niet, maar hij haalt wel honderd kilometer per uur!”

„Die ouwe brik?”

„Ouwe brik? Weet je hoe oom Willem 'm noemt? De straal-jager!”

„Vanwege 't lawaai zeker,” bromt Herman. „Nou, ik moet deze kant op. Tot morgen, hoor!”

„Tot morgen, en doe je best dat je mee mag!”

2. HET ONGELUK

Peter loopt rechtdoor. Hun huis staat aan de smalle, vrij drukke verkeersweg die midden door het dorp loopt. In de verte ziet hij al dat er iets bijzonders te doen is. Langs de huizen staan een heleboel fietsen. Mensen verdringen elkaar, en als hij wat dichterbij komt, ziet Peter een politiewagen en een agent die aan 't meten is. Zeker weer een ongeluk gebeurd. De straat is hier veel te smal. Als er een flinke vrachtauto door komt, is tie vol. En met drie auto's moet er een agent komen om de verkeersknoop uit de war te halen.

„Wat is er gebeurd?” vraagt hij nieuwsgierig aan een slagerejongen.

„Aanrijding,” zegt die kort. „Motor tegen bromfiets.”

„Is 't erg?“ vraagt Peter, een beetje beklemd. Hij wil 't liever niet weten, en kan toch niet nalaten ernaar te vragen.

„Valt wel mee,“ bromt de slager.

Maar een meisje dat achter hem staat, zegt snibbig: „Wat je meevallen noemt! Die motorrijder is er goed afgekomen. Die zit in de politiewagen een beetje bij te komen, maar hij had nog geen schrammetje. En ze zeggen dat het nog wel zijn schuld was. Maar die stakker van de bromfiets hebben ze hier ergens naar binnen gedragen. En de politieagent zei dat ze om de ziekenauto moesten bellen! Nou, dat is toch zeker niet, omdat het zo meeviel!“

Peter dringt wat verder naar voren. Een glanzende, bijna nieuwe motor staat dwars op het trottoir. Een eindje verder ligt de bromfiets. De lamp is kapot en een van de handremmen is losgescheurd. Je kunt wel zien dat ie een flinke klap gehad heeft.

Doordat hij opgeduwd wordt, komt Peter er nog dichterbij te staan. Hij ziet de spaken die verbogen zijn, en de deuk in de benzinetank. Maar hij ziet nog meer. Hij voelt zich verstijven van schrik. Z'n mond wordt droog en z'n hoofd vreemd licht. 't Is of de tegels van de stoep op hem toe komen. Het zweet breekt hem uit en met moeite houdt hij zich staande. Hij kan z'n ogen niet afhouden van die gehavende bromfiets. Het spatbord is wit geverfd. En met heel kleine, zwarte lettertjes staat er iets geschreven in die witte verf. Een naam! D. J. Oosterhout staat er. Als je 't niet wist, zou je het niet kunnen lezen. Maar Peter weet het, want hij heeft zelf geholpen het erop te schilderen. Die bromfiets, die gedeukte, geblutste, beschadigde bromfiets, is van vader! Peter heeft eens een autoongeluk gezien. Naast het wrak van een Volkswagen lag een man, bewusteloos en met bloed op z'n gezicht. In gedachten ziet hij nu ook vader zo liggen. Houterig draait hij zich om en met vreemde, stijve benen loopt hij naar huis. Hij ziet nu pas dat er een agent bij de deur staat, die alle nieuwsgierige

mensen aanmaant om door te lopen. Als een slaapwandelaar sloft hij achterom. 't Is of een ander z'n benen voortbeweegt. In z'n oren klinkt weer de scherpe stem van het meisje: die stakker van de bromfiets! Die stakker, dat is vâder!

In de keuken vindt hij de kleintjes. Marijke met een verschrikt gezichtje, Hansje spelend op de grond. Die is nog te klein om te begrijpen wat er gebeurd is. Er is niemand die op ze let. Uit de kamer klinkt stemmengemompel en zacht kreunen. Even aarzelt Peter. 't Is beter dat hij hier blijft en de kinderen stilhoudt. Je weet nooit wat Hansje gaat uitvoeren als hij z'n gang kan gaan. Maar hij wil naar vader. Hij moet weten of het erg is.

Voorzichtig duwt hij de kamerdeur open. Op de divan voor het raam ligt vader. Z'n ogen zijn gesloten en z'n gezicht is heel bleek. Moeder zit naast hem en aan het voeteneind staat een agent. Onhoorbaar sluipt Peter verder tot hij vlak bij vader is. Hij ziet hem hijgend ademen. Dat is erg akelig. Maar als vader stillag, was het nõg akeliger. Dan wist je immers niet of hij nog leefde! Schuw streelt hij de hand die slap naar beneden hangt. „Vader,” fluistert hij.

Even gaan de ogen open. Er beeft een pijnlijk glimlachje om vaders mond. „Peter,” zegt hij zacht, „Peter m'n jongen. 't Is niet erg, hoor! In 't ziekenhuis zullen ze me weer beter maken. Zul je moeder helpen en voor de kleintjes zorgen?”

Er schiet een brok in Peters keel. Dat laatste klinkt net of vader voor altijd afscheid neemt.

„Vader,” dringt hij, „komt u gauw weer terug?”

Weer is er het glimlachje. Haast onmerkbaar knikt vader. „Ja, een poosje naar het ziekenhuis en dan . . . weer . . . terug.”

De ogen vallen dicht. „Is nu net of vader slaapt. Moeder veegt voorzichtig de zweetdruppels van zijn voorhoofd en met een teer gebaar strijkt ze het verwarde haar naar achteren. Peter slikt z'n tranen weg. Zou vader weer beter worden? Of . . . zou dit de laatste keer zijn dat hij hem ziet?

De agent neemt Peter bij de hand en brengt hem naar de keuken. Hansje zit boven op de tafel en Marijke probeert vergeefs hem eraf te krijgen.

„Blijf maar een poosje bij ze,” zegt de agent tegen Peter. „’t Moet heel rustig blijven voor vader. Jij bent de oudste. Doe maar een spelletje met ze.”

Hij gaat weer naar de kamer en doet de keukendeur heel zacht achter zich dicht.

Verontwaardigd blijft Peter staan. Een spelletje doen! Hoe kun je nu een spelletje doen als je vader een ongeluk gehad heeft!

„Ga d’r af!” zegt hij dreigend tegen Hansje.

„Nee!” zegt de kleine dikzak. Hij graaft met z’n kleine vingertjes in de suikerpot en heeft het best naar z’n zin. Machteloos rukt Peter aan de stevige armpjes. Hansje is nog erg klein, maar als hij niet wil en zich stijf houdt, is er niets met hem te beginnen.

„Vooruit, blijf van de suiker af! Ik vertel het aan moeder, hoor!”

Daarmee heeft hij juist het verkeerde gezegd. Hansje laat zich eerst op de stoel glijden, daarna op de grond en verkondigt: „Ik wil naar moeder!”

Marijke heeft al die tijd zwijgend bij het raam gestaan. Ze weet niet precies wat er gebeurd is. Een agent heeft gezegd dat vader ziek is en dat ze in de keuken moet blijven. Ze is bang. Nu komt haar zachte stemmetje: „Ik wil ook naar moeder!”

Peter verspert de weg naar de deur. „Moeder komt zo,” sust hij. Met angst wacht hij het ogenblik af dat Hansje zal gaan krijsen.

Maar dan klinkt buiten de sirene van de ziekenwagen.

„Auto!” zegt Hansje en hij klimt haastig weer op de tafel. Door het zijraam kan hij een stukje van de straat zien. Peter en Marijke luisteren. Ze horen gedempte bevelen en gestommel

in de gang. Hansje bonst met beide vuisten tegen het raam. „Stil!” zegt Peter, „nu gaat vader naar het ziekenhuis.”

Even later komt moeder binnen. „Ik ga vader wegbrengen,” zegt ze. „Jij kunt wel een poosje oppassen, hè Peter? Jij bent de oudste. Gaan jullie maar in de kamer. Ik kom zo vlug mogelijk terug.”

Ze doet haar mantel aan en kust de kinderen. En dan rijdt de auto weg.

Nu zijn ze alleen in het stille huis. De politiewagen is weg, de motor ook. De mensen verspreiden zich. Tegen het huis staat de kapotte bromfiets. Peter voelt zich verschrikkelijk alleen. Allemaal zeggen ze dat hij wel helpen kan, dat hij de oudste is, vader en moeder, en de agent... Maar hij wil veel liever niet de oudste zijn en niet overal voor zorgen. Hij weet niet wat hij beginnen moet met Marijke, die met grote ogen voor zich uitstaart en op het punt staat in tranen uit te barsten. En met Hansje, die nu het dressoir heeft uitgekozen als doel van z'n klimpartijen.

En dan is daar opeens oom Willem. Z'n grote gestalte en z'n zware stem vullen de hele kamer.

„Ziezo jongelui,” bast hij goedig, „de straaljager staat voor. We gaan een fijn tochtje maken.”

Opgelucht kijkt Peter naar hem op. Nu kan hij alles overlaten aan hun grote vriend, aan oom Willem.

„Maar als moeder thuiskomt,” aarzelt hij nog.

Oom Willem lacht al zijn zorgen weg. „We geven de sleutel aan tante Marie. Zij zal opletten of je moeder er aankomt. Dan drinken ze samen een lekker kopje koffie en straks eten jullie allemaal bij ons. Tante Marie was niet thuis, anders had ze jullie al lang gehaald.”

Peter voelt zich warm worden van dankbaarheid. Alleen... vâder! Hij wou geen spelletjes doen om vader. Kun je dan wel fijn uitgaan in een auto?

„Oom Willem, is vader erg? Kan hij weer beter worden?”

„Ja Peter, dat kan! De dokters zijn tegenwoordig zo knap. Ik heb wel mensen gezien die er veel erger aan toe waren dan jouw vader. En 't is weer helemaal goed gekomen.”

„Heeft vader veel pijn?”

„Dat wel, jonkje. Maar daar weten ze in het ziekenhuis ook raad op. Een spuitje of een poedertje en je voelt niets meer. Ik zou vader maar rustig overlaten aan de dokters en de zusters. En aan de Here. Dat het allereerst en het allermeest. Jij moet op Marijke en Hansje passen, hè? Weet jij een betere manier dan door een eind te gaan rijden? Nee hè? Instappen dan. 't Wordt hoog tijd, want die kleine deugniet is bezig de bloemen uit je moeders planten te plukken. Kom hier, bengel! Jassen aan. De straaljager heeft geen centrale verwarming.”

„Mag ik voorin?” bedelt Marijke.

„Ik ook voojin!” beslist Hans. Hij kan het nog niet goed zeggen, maar hij weet wat hij wil.

„Geen sprake van,” zegt oom Willem. „Alle drie achterin. Peter zit in 't midden en houdt jullie vast. Als ik straks een paar kinderen verloren ben, kijkt je moeder me nooit meer aan.”

Tante Marie komt de sleutel halen. „Niet zo hard rijden, hoor!” zegt ze bezorgd.

Sputterend start de jeep. Peter houdt z'n ene arm om Marijke geslagen en de andere om Hansje. Onder z'n blouse knistert een papier. Maar boven 't lawaai van de straaljager uit kun je dat niet horen. Het mooie plan van meester Eilander is helemaal op de achtergrond geraakt.

Als ze na een heerlijke, lange rit weer terugkomen, is moeder er al. Ze zit bij tante Marie in de kamer en haar gezicht glanst zo blij. Vader wordt weer beter! Hij moet een hele tijd in het ziekenhuis blijven en dan thuis nog rusten. Misschien heel lang. Maar 't komt weer goed. 't Komt helemaal goed. De dokter en de hoofdzuster hebben het allebei gezegd. Vader

sliep toen moeder wegging. Dat was erg fijn voor hem. Want als je slaapt, voel je geen pijn. Moeder moet telkens weer vertellen hoe dankbaar ze is.

„Ik kan best zelf eten klaarmaken,” zegt ze. „We bezorgen jullie zoveel werk.”

Maar daar wil tante Marie niets van horen. „Jullie blijven allemaal hier,” zegt ze hartelijk. „’k Vind het juist zo gezellig. ’k Heb iets heel lekkers klaargemaakt. Je mag wel een extraatje hebben. Je hebt je zo goedgehouden.”

Ja, dat is waar! Moeder heeft niet geschreeuwd van schrik. Ze is rustig naast vader blijven zitten en heeft zacht z’n klamme voorhoofd afgeveegd. Ze heeft niet eens gehuild.

Alleen als ze aan tafel zitten, als oom Willem z’n grote handen vouwt en met eerbiedige stem de Here dankt, omdat Hij vaders leven heeft willen sparen, dan komen er tranen in moeders ogen. Maar dat zijn tranen van dankbaarheid.

3. PETER KRIJGT HET DRUK

Als Peter zich ’s avonds uitkleedt, valt er een papier op de grond. Verbaasd raapt hij het op. En ineens weet hij alles weer: de vrolijke grappen van de meester, het mooie plan voor de driedaagse schoolreis, Herman, die misschien niet mee kan . . . wat lijkt dat allemaal lang geleden. Eigenlijk staat hij er nu net zo voor als Herman. Vader zal nog wel een hele poos ziek blijven. ’t Ziekenhuis, de dokter, de kapotte bromfiets, dat kost natuurlijk allemaal veel geld. En moeder moet overall alleen voor zorgen. Hij kan nu niet aan haar vragen: mag ik twaalf en een halve gulden voor een schoolreis. En aan vader

kan hij het helemaal niet vragen. Als vader weer beter is, dan kan het wel.

't Is of nu pas goed tot hem doordringt dat vader weer beter wordt. Hij voelt nu pas hoe bang hij geweest is dat hij vader nooit weer zien zou. En daarom maakt hij zich geen zorgen over dat schoolreisje. Dat komt later wel. Vader wordt beter! Vader komt weer terug! Hij zou iets geks willen doen, op z'n hoofd staan of net als Hansje over het dressoir lopen. Maar moeder zou hem gauw terug sturen als hij daarvoor beneden kwam.

Op de rand van z'n bed gezeten leest hij wat er op het papier staat.

Verschillende dingen moeten door je vader of moeder worden ingevuld. Kan hij anders zelf ook wel. Niks aan.

Naam: Peter Adriaan Oosterhout.

Roepnaam: Peter, Peet, Pepi. Nee, dat zou hij er toch maar niet opzetten. Stel je voor dat de hele klas hem Pepi ging noemen. Dat zegt alleen moeder als ze hem erg lief vindt.

Adres: Is natuurlijk makkelijk genoeg.

Dan: *Wel/geen toestemming om onder toezicht te zwemmen.* Toezicht is eigenlijk niet eens nodig. Hij kan zwemmen als een krokodil. Met kleren aan, en reddend zwemmen, wat je maar wilt. Als 't nodig is, haalt hij de hele klas uit het water.

Bespeelt wel/geen muziekinstrument. Peter kan met één vinger „Stille nacht” op het orgel spelen, maar dat is nou niet om over op te scheppen. Trouwens, een orgel kun je moeilijk meenemen. Tussenin dragen zeker, of het Bertus laten doen. Die heeft nogal brede schouders.

Brengt wel/geen fiets mee. Wel, natuurlijk. 't Is wel een oud beestje, een afdankertje van moeder, maar hij kan de straaljager van oom Willem haast bijhouden.

Heeft wel/geen speciaal dieet. Nee, dat heeft Peter niet. Hij eet erg grote porties, maar dat zal wel geen speciaal dieet zijn. Nou, en verder staat erop hoeveel het kost, maar dat wist ie al,

en onderaan moet de handtekening van je vader of moeder. In drie minuten is alles ingevuld. Ja, maar dan moet hij het vragen. En dat kan nu eenmaal op het ogenblik niet. Moeder zal zeggen: we moeten het eerst met vader bespreken. En hij kan toch moeilijk naar het ziekenhuis gaan en zeggen: dag vader, hoe gaat het met u, mag ik met een driedaagse schoolreis mee? Zou vader nog zo wit zien? Vanmiddag, toen hij met Herman praatte, leek het hem het allerergst als je niet mee zou mogen naar Princenhof. Maar als hij aan vader denkt . . . Als hij weer hoort het pijnlijk kreunen, dan lijkt het niet eens zo prettig om drie dagen van huis te gaan. Dan is het alleen nog maar belangrijk dat vader beter wordt. 't Is net als met iets lekkers. Soms lijkt een gebakje het heerlijkste wat er is. En als je een beetje misselijk bent, zou je 't niet willen, al kreeg je geld toe. 't Hangt allemaal van de omstandigheden af. Voorlopig zal hij niets zeggen van het schoolreisje. Intussen kan hij zelf sparen. Hij heeft nog niet zoveel, want Marijke is pas jarig geweest. Maar alle beetjes helpen. Zorgvuldig strijkt hij het papier glad. Tussen 't opklapbed en de muur van z'n kamertje heeft vader vier planken gemaakt. Daar bewaart Peter z'n boeken en z'n meccanodoos. Daar liggen de spelletjes: kwartet, monopolie, scrabble . . . En daar legt hij ook het papier. 't Gordijntje schuift hij voor de planken. Misschien mag hij wel mee. En als 't niet kan, nou dan maar niet. Als vader nu maar gauw opknaapt. Voor vader hoopt hij dat. Maar voor zich zelf ook. Want je denkt toch altijd ook een beetje aan je zelf.

Daar komt moeder. Anders moppert ze altijd als Peter getreuzeld heeft. Maar nu wacht ze rustig tot hij klaar is met uitkleden. In haar ogen ligt nog dezelfde blije glans.

„Moeder, hoe is het eigenlijk gekomen? Was het vaders schuld?”

„Dat is moeilijk uit te maken. Vader remde af, omdat hij bijna thuis was. Een motorrijder haalde hem in en greep met zijn stuur de handrem van vader. Nu is 't maar de vraag: is die

motorrijder te dicht langs vader heengereden of heeft vader door 't langzamer rijden iets geslingerd? 't Hindert ook niet. Laten we alleen maar blij zijn dat vader weer beter wordt."

„Moet vader lang in het ziekenhuis blijven? Wat gaan ze met hem doen?"

„Vaders rechterbeen moet in het gips. Dat gebeurt vanavond nog. Een paar ribben zijn gekneusd, daar moet een strak verband omheen. En als alles goed zit en er foto's genomen zijn, mag vader verder thuis rusten. Na een poos wordt hij dan weer gehaald voor controle en voor nieuwe foto's. Net zo lang tot ze zeker weten dat alles in orde is. En later nog een keer als het gips eraf mag."

„Moet vader dan iedere keer met de ziekenauto?"

Moeder glimlacht. „Ja, dacht jij dat hij wel op de fiets kon?"

„Nee, misschien met de straaljager. Oom Willem vindt het best goed.”

„O ja,” zegt moeder warm. „Oom Willem heeft alles voor ons over. Hij zou de jeep aan vader geven als dat kon, en zelf gaan lopen. Maar met een been dat je alleen maar gestrekt kunt houden, kun je niet in een jeep zitten.”

„Moeder, is dat allemaal erg duur?”

„O, lieverd, dat weet ik niet. Dat zal wel, maar ik heb er nog helemaal niet over nagedacht. Als vader maar beter wordt, als hij straks weer goed kan lopen, dan komt al het andere er niet op aan, ook al zouden we een poos heel zuinig moeten doen. Breek jij je hoofd er maar niet over. 't Komt allemaal wel in orde.”

Als Peter klaar is, knielt hij voor zijn bed. Samen danken ze. Samen bidden ze of de Here hen allemaal, maar in 't bijzonder vader, een goede nacht wil geven. Dan stopt moeder hem in.

„Welterusten Pepi, slaap maar lekker!”

Zacht doet ze de deur dicht; de kleintjes slapen al.

Peter ligt nog een hele poos wakker.

Als vader maar weer beter wordt, dan komt al het andere er niet op aan... Het schoolreisje ook niet? Nee, het schoolreisje ook niet! „Als vader uit het ziekenhuis komt, dan zeg ik het pas,” besluit Peter.

In de dagen die nu volgen, krijgt Peter het verschrikkelijk druk. Hij helpt moeder met de zware dingen: de looper uit de gang nemen, en het kleed over de kloppaal hangen... Hij draagt water aan voor de was, hij zorgt voor de tuin en doet alle boodschappen. Hij schilt de aardappels en droogt de vaat. Moeder zegt wel eens: „Altijd werken hoeft niet, hoor, ga nu maar een poosje spelen of lezen,” maar Peter werkt door. Hij doet het graag en hij heeft het vader beloofd. Hij houdt vol, ook als vader langer in het ziekenhuis moet blijven dan de dokter gedacht had. Eerst wilde het gips niet hard worden,

en toen had vader een beetje koorts. Dan mag je niet naar huis. Maar vader heeft haast geen pijn, en als ze op bezoek komen, is hij altijd tevreden en opgewekt. Peter is trouw iedere avond present. Moeder gaat 's middags. Dan is Marijke naar de kleuterschool en tante Marie past op Hansje. Op woensdagmiddag mogen de kleintjes mee. Niet zo vaak. Hansje begrijpt er niets van dat al die mensen op de zaal ziek zijn en dat hij geen lawaai mag maken. Zingend kruipt hij onder de hoge bedden door. Hij klimt boven op vaders gipsbeen. En toen moeder even niet oplette, griste hij bij een oude meneer een banaan weg en werkte die snel naar binnen. De hele zaal lachte, maar moeder vindt het toch rustiger om hem bij tante Marie te laten. Marijke zit stil op een krukje als ze bij vader is. Ze kijkt met grote ogen langs de bedden. Als er iemand benauwd hoest of zacht kreunt, glijdt haar hand geschrokken in die van moeder. 't Is voor Marijke ook beter om niet zo vaak te gaan. Maar Peter stapt iedere avond om zeven uur precies de zaal op. Ze kennen hem allemaal. „Ha Peter,” roepen ze, „is er nog nieuws in de wereld van gezonde mensen?” Soms moet hij voor iemand die weinig bezoek krijgt, postzegels meebrengen.

Een half uur mag hij bij vader blijven. Hij vertelt van alles, van school en thuis... Alleen van 't schoolreisje zegt hij nog niets. Dat heeft geen haast. Ze gaan tussen Pinksteren en de grote vakantie. En 't is nu nog niet eens Pinksteren. Eerst moet vader weer thuis zijn. En eerst moet Peter weten of het wel kan. Misschien kan moeder hem niet eens missen als ze alles alleen moet doen, en dan ook nog voor vader zorgen. En misschien is 't wel te duur. Als je ziet hoeveel geld al die boodschappen kosten... En iedere dag iets lekkers voor vader... Sinaasappelen, chocolaatjes, soms bloemen... En daarom vertelt hij het niet. Vader zou gerust zeggen: breng maar niks meer voor me mee. Bewaar dat geld voor je reis. Nou, en 't is al erg genoeg dan hij zo lang moet liggen.

„Nu kunt u ook niet naar zang,” zegt hij op een avond als hij

weer naast vaders bed zit. Oom Willem is een poosje op bezoek geweest, maar nu zijn ze weer samen.

„Nee,” zegt vader rustig, „dat gaat niet.”

„Maar vindt u dat dan niet erg?” vraagt Peter. Vader gaat zo graag naar zang. Hij kan prachtig zingen. Op een uitvoering zingt hij wel eens helemaal alleen! Als je aldoor maar liggen moet en nergens naar toe kunt gaan, dan is het haast onmogelijk om tevreden te zijn. Toen hij verleden jaar griep had en niet kon schaatsenrijden, was hij erg mopperig, dat weet hij nog best. En dat duurde maar een goeie week. Aan vader kun je niets merken.

„Natuurlijk vind ik het jammer,” zegt hij. „Maar dat hoeft je niet aan iedereen te vertellen. Alle mensen hebben wel eens iets, wat niet zo prettig is. Vooral in een ziekenhuis. Ik ben blij dat ik er zo goed afgekomen ben. 't Is goed daar steeds aan te denken. Je moet niet alleen niet klagen, je moet 't ook goedvinden als de dingen niet gaan zoals je graag zou willen. En dat is wel eens moeilijk.”

„Maar je kunt toch niet tegen je zelf zeggen: nu ben ik opeens tevreden? Hoe doe je dat dan?” vraagt Peter. Als vader straks zegt: Peet, dat schoolreisje kan echt niet, dan zal hij heus niet gaan huilen en het ook niet aan iedereen vertellen. Maar of hij tevreden en blij zal zijn . . .

„Je moet je tanden op elkaar zetten,” zegt vader. „Dat betekent dat je tegen je zelf zegt: kop op, ik laat niet m'n stemming bederven door iets, wat nu eenmaal niet anders is. Ik wil alleen letten op het vele mooie dat ik nog heb. Dat valt niet altijd mee. Want juist dat wat je missen moet, lijkt zo aantrekkelijk. Denk er dan aan dat de Here je altijd helpen wil. Eerst bidden en dan je tanden op elkaar. Niet klagen, maar dragen en vragen om kracht. En weet je wat ook helpt? Als je naar iemand anders kijkt. Die meneer daar, in het laatste bed, is hier al drie maanden. Z'n benen zijn verlamd door een vreemde ziekte, en z'n handen beginnen ook krachteloos te

worden. Als hij weer naar huis gaat, zal het zijn als een hulpe-loze stakker. Zou ik dan mopperen, omdat ik een poosje niet naar zang kan? Ik verlang er wel naar om weer thuis te zijn. Maar die tijd komt ook."

„Zou 't nog lang duren?" vraagt Peter.

Vader lacht geheimzinnig. „Ik wou het nog niet zeggen, maar nu je 't zo vraagt... Morgenochtend worden er weer foto's genomen. Als die goed zijn, mag ik meteen naar huis. De dokter heeft alle hoop dat 't in orde is. Misschien nog één nachtje slapen, en dan komt m'n particuliere wagen weer voor. Vraag maar aan de meester of je me mag komen halen. Ik zal naar oom Willem laten opbellen hoe laat ik weg mag."

Peter is van z'n stoel gesprongen. Z'n gezicht dat de laatste tijd wel een beetje zorgelijk stond, klaart helemaal op. Hij voelt nu pas goed hoe hij vader thuis gemist heeft.

„U komt beneden te liggen," vertelt hij opgewonden, „in de achterkamer, voor het raam. Dan kunt u me wijzen wat ik aan de tuin moet doen. 't Gras heb ik gerold, maar ik weet niet hoe het verder moet. Ik denk dat nodig de bollen eruit moeten, dan kan ik op die plaats bloemen zaaien. Moeder wil graag afrikaantjes hebben en goudbloemen..."

Dan gaat de bel. 't Bezoekuur is afgelopen. Als Peter zich bukt om vader een kus te geven, neemt vader z'n hoofd tussen beide handen. „Je bent mijn grote zoon," zegt hij. „Ik ben trots op je."

De volgende morgen jakkert Peter naar huis, zo hard hij kan. Hij mag vader halen, heeft meester Eilander gezegd. Als moeder nu maar weet hoe laat.

„Is er al opgebeld?" hijgt hij.

Moeder knikt. Verder zegt ze niets. Ze kijkt Peter alleen maar aan.

Een bang voorgevoel bekruipt hem. „Moeder, hoe laat komt vader?"

„Vader moet nog een paar dagen blijven,” zegt moeder zacht. „’t Been zat niet helemaal goed. Er moest nieuw gips om, en dat moet weer hard worden.”

„En dan zeker weer foto’s maken en weer afwachten,” barst Peter los. „Ze kunnen vader best eerst een poos naar huis sturen, hij moet toch nog honderd keer terug!”

„En als vader dan mank blijft? ’t Is juist fijn dat ze zo secuur zijn. Er hangt zoveel van af. ’t Is voor vader het ergste, moet je maar denken.”

Peter voelt tranen van teleurstelling prikken in z’n ogen. Hij slikt. Met huilen helpt hij niemand, zich zelf ook niet. Je tanden op elkaar, zei vader. Moeilijk is dat. Bij de eerste tegenvaller ben je al weer spinnijdig. Nu kan hij vanavond ook niet over het schoolreisje praten. Nú zeker niet!

„Je moet maar iets heel lekkers voor vader kopen,” zegt moeder.

Peter knikt. Moeder denkt alleen aan vader. Hij niet. Hij vindt het voor zich zelf haast even erg.

Als hij ’s avonds op de ziekenzaal komt, leunt vader met een lachend gezicht in de kussens. „Ha die Peet, heb jij ook tandpijn gehad vandaag?”

Als Peter verbaasd z’n hoofd schudt, gaat hij verder: „Nou, ik wel, zo hard heb ik m’n tanden op elkaar gezet. Maar ’t hielp hoor! ’k Zat eerst een beetje in de put, maar ’t is nu weer over. Soms vraag je je af waar dat nu goed voor is. Je wilt graag naar huis, thuis verlangen ze naar je, je hebt er allemaal om gebeden, en toch gebeurt het niet. Maar de Here weet waarom het zo beter is en we zullen het verder maar aan Hem overlaten. ’k Heb helemaal geen koorts, fijn hè?”

Dat vader nu zó opgewekt kan zijn. Peter begrijpt er niets van. Stil legt hij een doosje vroege aardbeien op het nachtkastje. Hij weet niet veel te vertellen vanavond.

„Wat word ik weer verwend,” zegt vader dankbaar. „Op die manier is ’t niet zo erg om ziek te zijn. Zeg baasje, vind jij

't zo verschrikkelijk dat ik er een paar dagen bijgekregen heb? Of zit iets anders je dwars? Je kunt 't me gerust vertellen, hoor! M'n been is nog niet al te best, maar m'n hoofd en m'n hart zijn prima. Als ik je ergens mee helpen kan . . .” Peter zwijgt. Als vader weer thuis is, heeft hij zich voorgenomen. En koppig houdt hij zich daaraan.

„Nu kan ik ook niet verder met de tuin,” zegt hij eindelijk.

„Waarom niet?”

„Nou, u kunt toch niet zeggen hoe het moet?”

„Dat dacht je maar! Kijk eens of er papier in dat laatje zit.”

Peter rommelt wat. „Alleen postpapier.”

„Dat is best. Geef maar een velletje en een pen.”

Vader maakt een tekeningetje van de tuin. „Dit hier is aan de kant van oom Willem. Alle bollen kunnen daar uitgehaald. Je laat ze maar een poosje drogen. De grond omspitten en gelijk harken. Vier pakjes zaad halen. Je maakt in het omgespitte stuk vier gleuven. Langs het hek zaai je lathyrus, ervoor goudsbloemen, daarvoor afrikaantjes, en helemaal vooraan doe je wat peterselie. 't Is makkelijk als moeder dat bij de hand heeft. Alsjeblieft meneer, op de pakjes staat wel hoe je het doen moet. De volgende tuinbouwles morgenavond, om dezelfde tijd!”

Peter lacht alweer. Hij stopt het blaadje zorgvuldig in z'n zak, trots dat vader alles aan hem overlaat.

Als hij weer thuiskomt, geeft moeder hem twee kwartjes. „Je zakgeld.”

„Ik heb toch al zakgeld gehad?”

„Ja, maar zolang je vaders werk erbij moet doen, krijg je wat meer.”

„Fijn!” zegt hij verrast, „ik ben juist ergens voor aan het sparen.”

„Nou, dat komt dan goed uit.”

„'k Haal nog even wat bollen uit de tuin, morgen moet er zaad in.”

Maar dat vindt moeder toch niet goed. „Je hebt vandaag genoeg gedaan. Ga nog maar een poosje lezen, dan maak ik een lekker kopje chocolade.”

De gordijnen zijn dicht en de schemerlampjes branden. 't Is best gezellig. Maar 't zou toch veel fijner zijn als vader erbij was!

4. GELD VERDIENEN VOOR DE REIS

Nog één dag, dan begint de Pinkstervakantie. Bernard en Peter ruimen samen de klas op. De bibliotheekboeken netjes op nummer in de kast... de schriften keurig op stapeltjes. De planten zetten ze in een teil, met natte proppen papier ertussen. Voor die paar dagen kan dat best, dan hoeven ze niet mee naar huis genomen. De borden moeten schoon en de prullemand leeg.

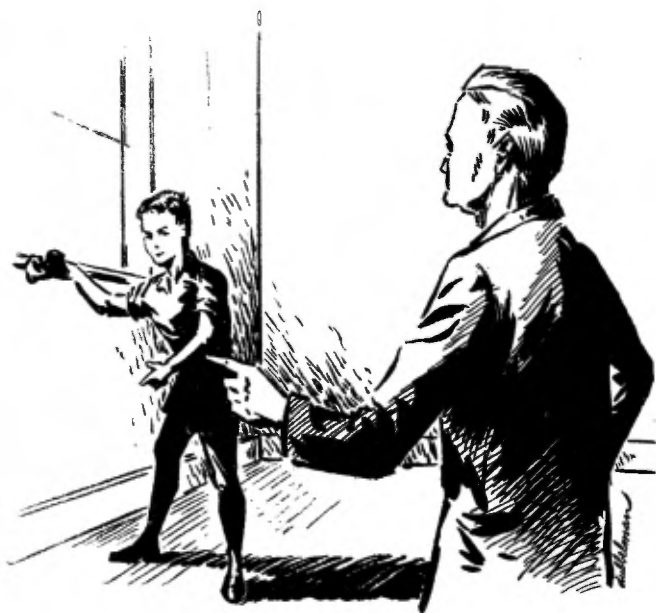
't Lijkt net of het nu al vakantie is, zo kaal is de klas. Morgen gaan ze alleen zingen en de meester vertelt een zendingsverhaal.

Op 't middelste bord laat Peter het zendingsvers, dat ze tweestemmig ingestudeerd hebben, staan.

Roept uit de Heer der Heren als aller volk'ren vriend!
De volken moeten leren, wat hun tot vrede dient!
De treurenden vergeten hun leed en droefenis,
en al wat arm is, weten, dat daar een Heiland is!

Als je elke dag op school en thuis uit de Bijbel hoort, en iedere zondag naar de kerk gaat, dan kun je je haast niet voorstellen dat er zoveel mensen zijn, die nog nooit van de

Here Jezus gehoord hebben en niet weten wat bidden is. Ze weten niet, dat de Here Jezus aan het kruis gestorven is, ook voor hun zonden. Ze weten niet eens wat zonde *is!* Als Peter in angst zit, vraagt hij altijd: Here Jezus, wilt U me helpen? Die mensen kunnen misschien hun tanden op elkaar zetten, maar niet eerst bidden.

Even zucht Peter. Hij heeft z'n tanden wel nodig deze dagen. Vader komt in elk geval niet voor Pinksteren thuis. Wat duurt het toch lang!

„Veeg je de vensterbank ook even af?” vraagt meester Eilander. „Er zitten lelijke kringen op van de planten.”

„Ja meester!”

„Zeg, heb ik jouw papier voor de schoolreis al terug?”

Peter schudt z'n hoofd. „Eerst moet m'n vader uit het ziekenhuis zijn.”

„O ja, die kan natuurlijk niet schrijven met een gebroken been!”

„Hij kan best schrijven!” verdedigt Peter zijn vader. „Gisteren heeft hij nog een lange brief geschreven aan opa. Wel vier kantjes!”

Meesters ogen twinkelen. „Ik zei toch niet dat je vader niet schrijven kan!”

Peter wordt een beetje boos. „Wel waar, u zei . . .”

Maar de meester valt hem lachend in de rede. „Wat kunnen jullie toch goed luisteren. Ik zei dat je vader niet schrijven kan met een gebroken been! Dat is toch zeker zo? Of schrijft hij echt brieven met zijn been? Dan kom ik kijken!”

„Flauw hoor!” broemt Peter. Maar hij moet toch lachen. Bij meester Eilander moet je altijd op je hoede zijn.

„’k Zal een plaatsje op Princenhof voor je openhouden,” zegt de meester. „De hele klas moet mee!”

„Herman gaat misschien ook niet!”

„Herman niet? Waarom niet? Ik dacht dat hij juist zo hield van bossen en hei!”

„Ja, maar een poos geleden zei hij dat z’n moeder zoveel geld niet missen kon.”

„Ooooooh! ’t Is goed dat je het zegt. Ik ga daar wel eens praten. Laat jouw vader zich in elk geval niet haasten. We gaan niet zonder jou!”

„’t Zal misschien wel moeten,” moppert Peter als hij met Bernard naar de deur loopt. Ze zijn klaar. Alleen ’t fonteintje moet nog schoongemaakt, maar dat kan beter morgen.

„Heb je geen zin om naar Princenhof te gaan?” vraagt Bernard.

„Geen zin? Man, als ’t kon, zou ik er op m’n knieën naar toe kruipen. Maar ik wil thuis niet om geld zaniken, zolang m’n vader nog in het ziekenhuis ligt.”

„Dan ga je toch zeker zèlf verdienen!”

„Probeer ik ook. Maar ’t helpt zo weinig. Als je een fiets

schoonmaakt, krijg je hoogstens een kwartje. Wat helpt dat nou?"

„Je moet ook geen fietsen schoonmaken. Er zijn dingen genoeg waar je meer mee verdienen kunt.”

„Wat dan?” vraagt Peter gretig.

„In de boekwinkel van Bergman moeten altijd een heleboel schoolboeken gekaft worden. Je krijgt vijf cent per stuk. Als je een beetje opschiet, doe je er vijfentwintig in een uur.”

„Zzzou ik dat ook kunnen?” Peter stottert van opwinding.

„Waarom niet? Boeken kaften kan toch iedereen!”

„Ja, maar ik bedoel of ik dat ook zou mógen!”

„Natuurlijk! Je gaat er maar heen. Geef Herman een seintje, dan kunnen jullie het samen doen.”

„Ga je dan zelf niet?”

„'k Heb niet veel tijd. 'k Moet naar pianoles, en we gaan in de vakantie nog uit. 'k Heb trouwens die twaalf en een halve gulden al betaald. 't Is niet gezegd dat er boeken zijn, maar je kunt het proberen.”

Peters ogen schitteren. Meneer Bergman kent hem best. Hij heeft gisteren nog een blocnote gehaald voor vader. „'k Ga meteen,” zegt hij haastig „'k Heb toch gezegd dat ik iets later thuiskwam, omdat we de meester moesten helpen. Bedankt hoor!”

Meneer Bergman woont dicht bij school. Peter keert zich om en draaft de weg terug. Buiten adem stuift hij de boekwinkel binnen.

„Dag Peter, m'n dak staat toch niet in brand?”

Verbaasd kijkt Peter hem aan. „Uw dak? Niks van gezien!”

„O, ik dacht het. Je liep zo hard! Dan is bij jullie thuis zeker de inkt op en jij moet nog huiswerk maken.”

„O nee,” lacht Peter, „dan zou ik zo hard niet lopen. Meneer, we gaan een schoolreis maken. Drie dagen! En nu wou ik graag het geld ervoor zelf verdienen. Zijn er nog boeken die gekaft moeten?”

„Nou, je boft! Er is juist een hele stapel gekomen. Loop maar even mee naar het kantoortje. Kijk, deze allemaal. Ga hier maar zitten, en dan moet je er twee kaften. Ik wil eerst weten of je het netjes doet.”

Peter doet zijn best. Zorgvuldig knipt hij het papier in en vouwt de randen om.

Meneer knikt goedkeurend. „Dat heb je meer gedaan. Ik zal jou de klandizie maar gunnen. Ze moeten woensdag klaar zijn. ’t Zijn voorlopig de laatste. De volgende bestellingen komen pas met september, als het nieuwe schooljaar begint.”

De bel rinkelt. Meneer Bergman gaat naar de winkel, een klant helpen.

En dan begint er voor Peter een moeilijke strijd. „Geef Herman ook een seintje,” heeft Bernard gezegd.

Peter telt. Vijf ... tien ... vijftien ... ’t Zijn er ongeveer negentig. Dat is voor vier gulden vijftig. Best de moeite waard. Maar als je ’t samen delen moet? Aan een paar gulden heeft Herman ook niks. Hij moet nu naar huis. Stel je voor dat Herman ook nog komt. ’t Kan best dat Bernard hem gezien heeft.

Als meneer Bergman weer binnenkomt, vraagt hij haastig: „Meneer, mag ik ze mee naar huis nemen? Dan kan ik er vanavond ook aan werken.”

Even aarzelt meneer. Meestal kaften zulke jongens in het kantoortje achter de winkel. Dan kan hij er een oogje op houden. Maar hij weet dat ’t bij Peter thuis netjes is, en dat er met zijn boekjes niets zal gebeuren.

’t Måg! Meneer moet weer naar de winkel. Peter krijgt een groot stuk papier. Hij mag zoveel boekjes meenemen als hij vervoeren kan.

Peter past en meet. Een stapeltje in de fietstas ... een paar onder de snelbinders en de rest in het papier er bovenop. Allemaal! Naast de fiets loopt hij naar huis, z’n rechterarm krampachtig om de stapel geslagen.

Vier gulden vijftig . . . Dan nog wat er in z'n spaarpot zit . . . Z'n extra zakgeld . . . Om het geld zal hij vast wel mee kunnen. En Herman . . . Je hoeft toch niet altijd aan een ander te denken!

Heel langzaam gaat het verder. 't Heeft geregend. De straten zijn nat. Stel je voor dat de hele stapel op de grond viel! Dan durfde hij nooit meer naar de boekwinkel. Op de stoepen gaat het nog het best. Die zijn tenminste mooi gelijk. Alleen als hij eraf moet, dan stoot het achterwiel met een bons op de grond. En bij iedere bons zakt de stapel een beetje schever.

Nu en dan staat Peter even stil om het zweet van zijn gezicht te vegen. Met z'n linkerhand, want de boekjes durft hij niet los te laten!

Hoe dichterbij hij bij huis komt, hoe rustiger hij wordt. Hij háált het!

Maar dan ziet hij opeens dat het papier losgaat. De stapel boekjes wijkt langzaam uiteen. Met een schreeuw van schrik slaat Peter z'n andere arm er ook omheen. De fiets glijdt schuin. Hij duwt z'n knie ertegen. Hij wrikt en schuift tot hij bij de muur is. Daar lukt het hem de fiets weer recht te krijgen. Zorgvuldig pakt hij het papier om de boekjes heen. Een stuk dat nat geworden is langs een vensterbank, scheurt hij eraf en gooit het weg. De wind neemt het mee en smijt het weer neer. Wat klinkt dat hard. Zat er een boekje in? Dat kan toch haast niet? Peter probeert om te kijken, maar hij voelt dat de stapel weer gaat glijden. Er zal best niets gevallen zijn. Dat zou wel meer lawaai gemaakt hebben. Voetje voor voetje zet hij de tocht voort, toch niet helemaal gerust. Wist hij nu maar precies hoeveel er waren, hij heeft zo vluchtig geteld.

Met pijn in z'n rug en kramp in z'n armen schuift hij eindelijk het hekje binnen.

Oom Willem is in z'n tuin bezig.

„Sjonge-jonge,” zegt hij met ontzag in z'n stem, „is dat

allemaal huiswerk voor de vakantie? Ik vind wel dat ze overdrijven tegenwoordig!”

„Wilt u alstublieft even de fiets vasthouden?” hijgt Peter. Samen met oom Willem draagt hij de vracht naar binnen en haastig telt hij. Negentig! Hij zucht van opluchting.

„Wat een prachtige boekjes,” bewondert oom Willem. „Daar moest je vroeger eens om komen!”

Moeder komt er ook bij staan. Peter vertelt opgetogen van z'n verdienste. Moeder vindt dat z'n ondernemingslust wel een beetje ver gaat. Maar misschien spaart hij voor iets moois, voor vader als hij uit het ziekenhuis komt, en daarom wil ze er niets van zeggen. Hij heeft wel genoeg te doen zonder die boekjes, maar hij krijgt nu toch vakantie.

„'t Zijn nog verschillende ook,” zegt oom Willem. „Als je soort bij soort legt, hoeft meneer Bergman ze niet uit te zoeken.” Dat is een goed idee. Moeder gaat thee inschenken en Peter legt de boekjes op stapels. Er zijn vier soorten. Van ieder deeltje drieëntwintig. Nee, toch niet. Op 't laatste stapeltje liggen er maar éénentwintig. Peter telt en telt. Hoeveel is nu vier keer drieëntwintig? Tweënnegentig! Dus... hij komt tòch te kort, twee boekjes! 't Is natuurlijk voor een klas met drieëntwintig kinderen. Allemaal vier boekjes, van ieder deeltje één. 't Kan niet anders: hij is er twee kwijt!

Gejaagd pakt hij z'n fiets en racet de weg terug. 't Waait nog harder dan straks. Er is niets te zien. Zelfs het papier dat hij heeft weggegooid, is verdwenen. Er liggen geen boekjes. Natuurlijk niet. Er zijn in die tijd een heleboel mensen langs gekomen. En twee nieuwe schoolboekjes laat je zo maar niet liggen. Z'n blijheid is weg. Had hij 't nu maar samen met Herman gedaan. Dan was er niets gebeurd. Als hij die boekjes betalen moet, houdt hij misschien niets over. En wat zal meneer Bergman zeggen?

's Avonds bij vader is hij heel stil. Maar omdat er nog meer bezoek is, valt het niet zo erg op.

Peter doet z'n uiterste best op de boekjes. Secuur legt hij ze op elkaar, één naar rechts en één naar links. Keurig staat dat. Telkens brengt hij een gedeelte naar de boekwinkel. Niet de hele stapel ineens, o nee!

Op de laatste dag van de vakantie gaat hij erheen met lood in z'n schoenen Hij is klaar!

„Zo Peter, 't is prima, hoor! Als ik weer zulk werk heb, krijg je een seintje. Zet ze daar maar neer, ik zal even geld halen.” Peter aarzelt. Niet zeggen . . . wel zeggen . . . 't Is niet eerlijk als hij net doet of er niets gebeurd is. Dan gooit hij eruit: „Meneer, ik heb . . . ik geloof . . . ik ben er twee kwijtgeraakt.”

„Dat is niet zo mooi. Waarom dacht je dat?”

„Van . . . van dat deeltje zijn er twee minder.”

Meneer lacht. „Heb je erg in de zorg gezeten? Helemaal niet nodig, hoor!”

Peter begrijpt er niets van. Meneer doet net of het hem niet schelen kan als er twee boekjes weg zijn.

„Waren het er maar negentig?”

„Nee, tweeënnegentig. Dat had je goed uitgerekend. Maar die twee had je hier al gekaft, weet je nog wel?”

O ja, dat is waar ook! Nu is het gelukkig tòch in orde!

„Alsjeblieft,” zegt meneer Bergman, „vier gulden en zes dubbeltjes!”

Als hij buiten staat, vecht Peter opnieuw met zich zelf. Hij heeft het werk gedaan. Evengoed kan hij het geld met Herman delen. Maar wat heeft die er eigenlijk aan. Voor twee gulden dertig kan hij niet mee. Dan moet hij ook maar een baantje zoeken! Je kunt niet voor iedereen zorgen!

Thuis doet hij het geld in z'n spaarpot.

En dan zijn de boekjes en Herman en de schoolreis vergeten. Want plotseling staat er in de smalle straat een ziekenauto. Daar komt vader! Peter is nog nooit zo vlug buiten geweest. Er moest nog een patiënt deze kant uit en vader mocht mee. 't Ging zo onverwacht dat hij geen bericht meer kon sturen.

Even later ligt vader met een gelukkig gezicht op het bed in de achterkamer.

Wat is het heerlijk om weer thuis te zijn.

Opgewonden draven ze allemaal door elkaar. Moeder laat de melk overkoken. Marijke huilt, en Hansje maakt zich meester van de koekjestrommel.

En Peter . . . Peter zegt niets. Hij staat maar stil te verwerken dat vader weer thuis is, en dat hij zoveel van vader houdt. De kleintjes worden al gauw naar buiten gestuurd. Die maken te veel drukte.

„'k Heb voor jou iets meegebracht,” zegt vader tegen Peter. „Ik zei tegen de chauffeur: rij even een eindje om, ik moet nog iets voor m'n zoon kopen!”

Ja, dat gelooft Peter! Toch komt hij nieuwsgierig dichterbij. Hij krijgt een enveloppe, dichtgeplakt en wel. Met een schaar scheurt hij hem open. Er komt een papier uit. Een papier voor de schoolreis, ingevuld en met vaders handtekening eronder!

„Hoe kan dat?” vraagt hij verbluft. „Hoe wist u dat? Mag ik dus mee naar Princenhof?”

„Natuurlijk mag je mee. Meester Eilander is op een middag bij me geweest. Hij had geen rust voor hij zeker wist dat ze allemaal mee mochten. Er was nog een jongen die misschien thuis moest blijven om het geld, en dat is ook opgelost. De hele klas gaat mee!”

Peter staat even stil. Hij mag naar Princenhof! En Herman ook! Dan begint hij een woeste dans om de tafel. „Hoera, hoera, wat een reuzebof, we gaan met z'n allen naar Princenhof!”

Vader houdt z'n oren dicht. „Moeder, gooi die jongen eruit. Hij maakt nog meer lawaai dan de kleintjes samen!”

Peter komt al tot bedaren. „Vader, ik heb in de vakantie vier gulden zestig verdiend met kaften. En ik had nog zakgeld. Zal ik de helft zelf betalen?”

„Nee,” zegt vader, „dit is een cadeautje voor jou, omdat je zo hard gewerkt hebt toen ik weg was. Voor je zelf-verdiende geld mag je iets kopen wat je graag hebben wilt. Alleen had je het wel eerder kunnen vertellen van die schoolreis.”

„Maar u was ziek!” werpt Peter tegen.

„Alleen m'n been en een paar ribben. De rest was prima, dat heb ik je toch gezegd!”

„Ik wist niet of ik weg zou kunnen als moeder alles alleen moest doen.”

„Nu ben ik er weer. Aardappels schillen, boontjes afhalen, koper poetsen, dat kan ik allemaal. Zelfs kousen stoppen, dat heb ik vroeger in dienst geleerd. Nee manneke, je kunt met een gerust hart gaan. Volgende week om deze tijd!”

„Gaan we dan al?” gilt Peter.

Vader schrikt. „Ik dacht dat jullie het wisten. Later in de tijd was Princenhof bezet. Vertel het nog maar niet verder.”

Maar Peter rent de deur uit. Hij gaat naar Bertus en naar Auke en naar Bernard. „Jongens, mijn vader is thuis! En over één week gaan we naar Princenhof!”

En dan is het eindelijk stil bij vaders bed.

5. EN TOCH KAN PETER NIET MEE

Nog drie dagen, dan begint de wereldreis van de vijfde klas. 't Zal vast wel mooi weer zijn. Iedere dag staat er een stralende zon aan de strakblauwe lucht. „In de zomer verandert het weer niet zo gauw,” denkt Peter.

Hij is uitgelaten blij. Hij kan haast niet wachten tot de laatste dagen om zijn. Thuis, op de ombouw van z'n bed, ligt alles

wat hij moet meenemen. Keurig gemerkt. Dat heeft vader gedaan. Dan deed hij ook iets voor de kost, zei hij.

Al is 't maar voor drie dagen, er moet toch heel wat mee. Een pyjama, handdoek, washandje . . . Een paar schone sokken, zeep, eetgerei, een kroes . . . 't zal maar nèt in z'n rugzak kunnen.

Moeder houdt haar hart vast als ze ziet hoe hij met Hansje op zijn rug door het huis steigert. Hij is soms door het dollen heen.

Nog drie dagen . . . Meester Eilander heeft het geld al. Vader is thuis en gaat goed vooruit. Er kan nu niets meer tussen komen. Ja, dat dènkt Peter!

Op school steekt hij de anderen aan met z'n dwaze opmerkingen. Ze zijn allemaal rumoeriger dan anders, maar Peter, en Bertus ook, heeft voortdurend de slappe lach. Meester Eilander is blij dat ze het laatste uur gymnastiek hebben. Dan kunnen ze zich eens flink moe maken.

Hij laat ze draven in looppas en lenigheidsoefeningen maken tot ze hijgend en met rode hoofden op de grond vallen. En nòg is Peter z'n dollen bui niet kwijt.

„Ruim jij met Bertus het lokaal maar op,” zegt de meester om vier uur. „Jullie hebben toch krachten te veel!”

Vol ijver gaan ze aan het werk. De brug moet aan de kant. De ringen opgetrokken en de springmat op de bodem van de kast. Bertus slaat de stijve mat om zich heen en loopt op een sukkeldrafje door het lokaal.

„Hoe vind je m'n nieuwe jurk? Ik doe 'm aan naar Princenhof!”

Peter, die juist z'n gymschoenen uittrok, loopt hem op z'n kousen achterna, glijdend en struikelend over de gladde, houten vloer.

En dan gebeurt het. Opeens gilt hij het uit. Hij grijpt z'n ene voet met beide handen vast en op de andere rondhinkend jammert hij: „Au, au-au!”

Bertus, die denkt dat Peter alleen maar erg gek wil doen, hangt slap van het lachen tegen de muur. Hij legt de springmat op de grond, pakt ook z'n ene voet en probeert achter Peter aan te hinken. Maar omdat hij zo dik is en zo lachen moet, rolt hij steeds om.

„Heb je je teen gestoten?” roept hij tussen twee lachbuien door. „Dan moet je 'm in je mond steken. Jij bent zo mager, dat gaat best. Als je er een kwartier op zuigt, merk je niks meer!”

Maar als hij Peters pijnlijk-vertrokken gezicht ziet, als hij merkt, dat er tranen in zijn ogen staan, begrijpt hij toch dat er echt iets aan de hand is. Hij gaat naar hem toe. „Heb je je enkel verzwikt? Schei nou es uit met die Indianendans, zo erg zal 't niet wezen. Zover ik zien kan, zit alles er nog aan en er stroomt ook geen bloed.”

„Au, m'n voet!” kermt Peter, en hij hinkt nog maar steeds door.

Resoluut pakt Bertus hem vast en duwt hem op de grond. „En nou zitten blijven!” commandeert hij. „Je denkt maar dat ik de dokter ben. Die draaft ook niet achter je aan als je op het spreekuur komt. Laat eens kijken! Die kous moet uit!” Hij sjort al aan Peters been, maar Peter steunt: „De andere! 't Is de andere voet! Au, au!”

En dan zien ze het. 't Is heus niet voor niets dat Peter zo'n misbaar maakte. Een grote, dikke splinter, wel zo groot als een lucifer, is diep in zijn voet gedrongen en bijna helemaal onder het vel verdwenen.

„Hij moet eruit!” kreunt Peter.

„Ja, dat snap ik,” zegt Bertus droog. „Je kunt niet je verdere leven blijven hinken. 'k Weet alleen niet hóe! Er zit geen handvat aan. Hou nou es even je voet stil. 't Kriebelt natuurlijk als ik eraan kom.”

„Kriebelen?” zegt Peter verontwaardigd, „ik weet me geen raad van de pijn!”

„Als jij nu op het onder eind drukt,” gaat Bertus onverstoort verder, „zal ik proberen 'm bovenaan vast te pakken. Kijk, laten we dat het onder eind noemen. Duwen, ja, één . . . twee . . .”

Maar de splinter geeft er de voorkeur aan te blijven waar hij is.

„Hij denkt zeker: ik zit hier lekker warm,” spot Bertus. Een poosje zwoegen ze voort, maar er is geen beweging in te krijgen.

Bertus is nu helemaal ernstig. Hij heeft een zakmes bij zich. „'t Spijt me, Peet,” zegt hij, „ik zal even een kleine operatie moeten uitvoeren. Als je op die voet gaat lopen, dringt de splinter nog verder naar binnen.”

„Laat mij 't maar doen,” komt Peter benauwd.

„Nee,” beslist Bertus, „jij bibbert helemaal, jij kerft er natuurlijk glad naast. Ga maar liggen. Als je dan flauw valt, ben je al op de grond.”

Peter wil graag zien wat er met hem gebeurt. „Zou je niet liever de meester halen?” vraagt hij.

„Is al weg. 'k Geloof dat alleen meester Postma er nog is, en die geeft Franse les. Maak je maar niet bezorgd. Ik zal het heel voorzichtig doen.”

Vakkundig probeert Bertus op z'n duim welk mesje het scherpst. 't Grote snijdt beter, maar 't kleinere heeft een scherpere punt. Dat dan maar.

Langzaam schuift hij het mesje onder het vel in de richting van de splinter. 't Doet niet eens zo erg pijn en er komt een klein stukje hout mee. Maar de rest van de splinter zit dieper. Er komt bloed, waardoor het er niet makkelijker op wordt. Maar telkens krijgt hij toch een stukje los, en na een kwartier verklaart Bertus dat ie nu alles wel heeft.

„Foei,” zegt hij, „is me dat werken. Ik heb altijd dokter willen worden, maar ik zie er nu van af. Als een splinter al zo'n karwei is, wat moet dan een blindedarm wel zijn!”

Peter zwijgt. Hij heeft nu heus geen zin meer in grapjes. Met z'n zakdoek veegt hij het bloed van z'n voet. Dan trekt hij z'n kous en z'n schoenen aan en strompelt naar de deur.

„Ben je op de fiets?” vraagt Bertus.

Peter schudt z'n hoofd.

„Ik wel. Ik zal je achterop nemen. Wacht even hier, dan kom ik je zo halen. Kop op, man, je hebt nu het ergste gehad.”

Ja, kop op! Vader zou zeggen: tanden op elkaar. Maar dat valt heus niet altijd mee. Stel je voor dat over drie dagen z'n voet nog zo'n pijn doet! Als ze dan op Princenhof een wedstrijd doen waarbij je hard moet lopen, kan hij niet eens meedoen!

„Wat kijk je sip,” zegt vader als hij de kamer binnenkomt. „Is er sneeuw voorspeld of moeten jullie huiswerk meenemen naar Princenhof?”

Peter zakt moe in een stoel neer. „'k Heb in het gymnastieklokaal een splinter in m'n voet gekregen, maar Bertus heeft 'm er alweer uitgehaald.”

„Laat eens kijken!”

Peter trekt z'n kous uit.

„Wáár heeft Bertus dat mee gedaan?”

„Met z'n zakmes.”

Vader bekijkt de gehavende voet. „Jullie zijn twee grote domoren. Zo iets mag je nooit met een vuil mes doen.”

„'t Was heel schoon,” verdedigt Peter zijn vriendje. Intussen veegt hij al weer met z'n zakdoek.

„Houd op!” zegt vader, een beetje boos. „Dat mes was schoon, en je zakdoek is schoon, en je kous . . . Zal ik je eens wat zeggen? Je vraágt gewoon om bloedvergiftiging. Haal maar gauw bij moeder een teiltje sodawater en dan zullen we hopen dat het nog goed gaat.” Maar het gaat *niet* goed!

Die nacht slaapt Peter onrustig. Z'n voet klopt pijnlijk. Peter is bang.

„Maar ik doe toch overal aan mee,” denkt hij koppig. „Ik zal laten zien dat ik m'n tanden op elkaar kan zetten.”

Als hij de volgende morgen uit bed wil glijden, zakt hij met een kreet van pijn weer terug. 't Verband dat moeder om z'n voet gedaan had, is er afgegaan. De hele voet is vuurrood en dik tot boven de enkel. Peter kan er onmogelijk op staan.

Moeder heeft hem al gehoord. „Kind,” zegt ze verschrikt.

Peter legt zijn been voorzichtig op de dekens. Angstig kijkt hij moeder aan. „Kan ik overmorgen weer lopen?”

„Ik weet het niet. We zullen het aan de dokter vragen. Ga maar weer liggen, dan zal ik oom Willem vragen of hij even opbelt.”

De dokter komt nog vóór het spreekuur. „Jullie doen hier wèl in zieke benen,” zegt hij lachend. Maar als hij Peters voet ziet, wordt hij ernstig.

„Dat is een lelijke infectie!”

Bij nader onderzoek blijkt er nog een stuk splinter achtergebleven te zijn. Met een pincet weet de dokter het te pakken te krijgen. Peter zet z'n tanden op elkaar, hoewel hij bij elke aanraking wel huilen kan. De dokter mag alles doen, als hij hem maar gauw beter maakt.

Peter krijgt een injectie.

„Als je gisteren bij me gekomen was, was dit niet nodig geweest,” zegt de dokter. „Morgen kom ik terug. Been omhoog houden en een week rusten.”

't Klinkt Peter als een vonnis in de oren. „In bed?” Hij schreeuwt het uit.

„Nou, als je belooft dat je absoluut niet zult lopen, mag je beneden op twee stoelen. Is dat nu zo erg? De meeste jongens vinden een weekje extra vakantie nog zo gek niet.”

„De klas gaat overmorgen op een driedaagse schoolreis,” zegt moeder zacht. Nu begrijpt de dokter het. Hij gaat naast het bed zitten.

„Moet je eens luisteren,” zegt hij. „Ik vind dit heel erg voor

je. Maar gisteren was ik in het ziekenhuis bij een jongen die langzaam blind wordt. Met één oog kan hij nog een beetje zien, maar dat zal niet lang meer duren. Er zijn zoveel erger dingen dan het missen van een schoolreisje. Probeer daaraan te denken. Je kunt niet mee! Er is niets aan te doen! Schik je in het onvermijdelijke. Dat is voor je moeder ook prettiger. 't Is moeilijk genoeg voor haar om twee patiënten na te lopen, en als er dan ook nog één de hele dag kwaad kijkt . . . Houd je taai, hoor!"

Ja, houd je taai! Zet je tanden op elkaar! Maar Peter kan z'n tanden niet meer op elkaar zetten. Deze teleurstelling is te groot. Als moeder en de dokter naar beneden zijn, duwt hij z'n hoofd in het kussen en snikt het uit.

„Ik wil naar Princenhof!" jammert hij zacht, „ik wil zo graag naar Princenhof!"

Later op de ochtend komt oom Willem.

„Ik zie aan je dat het niet zo best is," zegt hij ernstig. „Je gaat zeker een hele poos naar het ziekenhuis. Moet erin gesneden worden?"

Peter schudt z'n hoofd. „'k Moet een week blijven liggen!"

„En kijk je daarvoor zó somber? Ik dacht minstens dat de voet eraf moest. Doet het pijn?"

„Niet meer zo erg."

„Nou dan!"

„Ik mag niet mee naar Princenhof!" fluistert Peter, en de tranen lopen hem alweer over de wangen.

Ook oom Willems hartelijke woorden kunnen hem niet helpen. Peter is ontroostbaar. Als hij niet mee kon om vader, of omdat er geen geld was . . . Maar nu hij er helemaal op gerekend had, nu komt dit!

„Ik zal je naar beneden dragen," zegt oom Willem ten slotte.

„Dan kom ik je vanavond weer naar bed brengen. Voor je moeder ben je te zwaar. Je krijgt een prinsheerlijk plekje. Een leuningstoel met een kussen erin, en een andere met veel

kussens voor je onwillige onderdaan. Sla je armen maar om m'n dikke speknek, daar heb je houvast genoeg aan. Nou, jij mag ook wel es wat meer eten! Van zulke kereltjes neem ik er onder iedere arm twee. Wacht, ik zal je nog even met je hoofd onder de kraan houden. Dat scheelt je moeder weer een reis met de waskom."

Zonder enige moeite loopt oom Willem met z'n vrachtje de trap af.

Moeder schuift met meubels. „Zet 'm maar dicht bij vader. Een tafeltje tussenin, dan kunnen ze eens een spelletje doen.” Er staan al twee koppen chocolademelk klaar, en een beschuit met kaas ernaast.

„Als ik iets aan m'n benen krijg, kom ik ook hier,” grapt oom Willem. „Alleen van de prima bediening zou je al beter worden.”

„Ha kameraad,” zegt vader. In 't ziekenhuis lag ik naast iemand die bijna dag en nacht snurkte. Dan heb ik toch liever jou naast me.”

Peter zegt niet veel, en de rest van de dag is hij stil en lusteloos. Vader laat hem maar. De klap is hard aangekomen. Peter moet het eerst verwerken. Verdriet blijft niet altijd even erg, gelukkig niet.

Om vier uur komt Bertus. Hij heeft een prachtig boek voor Peter meegebracht. Om te houden! „Avonturen uit het wilde westen”.

„'t Is mijn schuld,” zegt hij bedrukt. „Ik moest eigenlijk ook thuisblijven.”

„Onzin,” zegt vader. „Jullie hebben allebei dom gedaan. Maar al zou jij nu uit schuldgevoel ook een hele week op twee stoelen gaan zitten, dan had Peter het daar niets plezieriger door. Als jullie maar onthouden dat je met wondjes, al zijn ze nog zo klein, nooit voorzichtig genoeg kunt zijn!”

Als dat schoolreisje er niet was, zou Peter het heerlijk hebben. Moeder verwent hem de hele dag door. Vader zit uren met

hem te dammen. De klas heeft geld opgehaald, en fruit en lekkers gestuurd. Van een gedeelte van het reisgeld mocht Peter meccano-onderdelen kopen. Hij heeft ze op papier uitgezocht en toen is Marijke ze gaan halen.

Ja, als dat schoolreisje er niet was . . .

Maar op de dag dat ze vertrekken, heeft Peter het weer erg te kwaad. Tot het laatst toe heeft hij gehoopt toch nog mee te kunnen. Z'n voet is veel dunner en doet haast geen pijn meer. Maar de dokter is onverbiddelijk.

„Als 't half kon, dan mocht je helemaal,” zegt hij. „Maar je mag beslist niet op je voet staan.”

„En als ik dan niet loop?” vraagt Peter gretig. Hij wil wel de hele dag op z'n strozak blijven zitten, als hij dan maar mee mag.

„Dat zou je lelijk tegenvallen. Bovendien is er veel kans dat er vuil in je voet komt. Blijf jij maar hier, in het benen-tehuis. Je vader is veel te blij met je gezelschap.”

„Denk om je tanden, Peet,” zegt vader zacht.

Peter geeft geen antwoord. 't Helpt allemaal toch niet! Je tanden op elkaar zetten niet, en bidden ook niet. Iedere avond heeft hij gevraagd: „Here Jezus, maakt U toch dat ik mee kan.” Hij heeft vast geloofd dat het zou gebeuren. En het gebeurt *niet!* Allemaal gaan ze mee, behalve hij. Allemaal! Herman ook!

Hij moet opeens weer denken aan de boekjes die hij gekaft heeft, alléén. Hij heeft niet aan Herman gedacht, niet iets voor hem overgehad. En dan weet hij opeens waarom hij hier moet zitten, met z'n been op een stoel.

De hele dag piekert hij erover. 's Avonds, als moeder de kleintjes naar bed brengt, gooit hij het eruit.

„Vader, dat ik een zere voet heb, zou dat . . . denkt u . . . is dat voor straf?”

„Voor straf?” vraagt vader verbaasd, „van wie?”

„Van de Here. Toen ik nog niet wist of ik naar Princenhof

mocht, zei Bernard dat je geld kon verdienen met boeken kaffen, en dat ik het ook tegen Herman moest zeggen. Maar dat heb ik niet gedaan. Ik wou liever alles zelf houden, enne nu dacht ik . . .”

„Nu dacht jij dat de Here zei: „jij hebt niets over voor een ander, nu zal Ik maken, dat jij thuis moet blijven!”

Peter knikt.

Vader gaat rechtop zitten. Z'n stem klinkt ernstig, maar z'n ogen glanzen als hij zegt: „Zo is het *niet*, Peter, zo is het gelukkig *niet!* Voor al onze zonden heeft de Here Jezus de straf gedragen aan het kruis. Als het niet zo was, wat moesten we dan bang zijn. Want de hele dag door doen we verkeerde dingen. In de Bijbel staat: Hij doet ons niet naar onze zonden!

De Here staat niet bij iedere zonde klaar met zijn straf. God is liefde! Als ik dat niet geloofde, Peter, dan hield ik het hier in bed niet uit. Dan zou ik schelden, misschien wel vloeken. Wij zouden denken dat het veel beter was als ik naar m'n werk kon, en jij naar Princenhof. Maar de Here is wijzer dan wij. En als wij nu maar zeggen: Here, wat U doet is goed, dan kunnen we, als het tegenloopt, toch tevreden en gelukkig zijn."

Peter gelooft wel wat vader zegt. Maar tevreden zijn en zeggen: zo is het goed, dat is te moeilijk. Dat kan hij niet!

6. EEN GROTE VERRASSING

't Is de laatste dag van het schoolreisje, en 't is heel vroeg. Peter slaapt nog. Z'n armen liggen gebogen boven z'n hoofd. Z'n mond staat een eindje open en hij ademt met zacht-puffende geluidjes.

„Peter, ga je mee naar Princenhof?”

Onrustig beweegt hij zich. Er komen rimpels in z'n voorhoofd en z'n handen glijden zoekend over het dek. Dan draait hij zich om, trekt de dekens wat hoger en slaapt rustig verder.

„Peter, ga je mee naar Princenhof?”

Opnieuw beweging. De ogen kieren langzaam open. Hij staart naar de muur. Princenhof? Och, hij heeft natuurlijk gedroomd. Als je de hele dag aan Princenhof denkt, dan móet je er wel van dromen.

Maar dan schudt er iemand onzacht aan z'n arm.

„'t Is jammer dat ik de straaljager niet even naast je bed kan zetten! Om jou wakker te krijgen, is wel een beetje lawaai nodig!”

Met een ruk draait hij zich om. Oom Willem staat voor z'n bed.

„Is 't al zó laat?” vraagt hij verschrikt. „Ik droomde...”

„Je droomde *niet!*” valt oom Willem hem in de rede. „Je oom staat in levenden lijve in je kamer en vraagt voor de derde keer of je meegaat naar Princenhof!”

Ongelovig gaat Peter rechtop zitten. „Is 't echt waar?”

„Ik moet voor de zaak daar in de buurt zijn. De rest van de dag neem ik vrij en dan gaan we samen die lui op Princenhof eens verrassen.”

„Vindt de dokter het goed?”

„Ja, je mag niet lopen, maar je voet is wel zover beter, dat je niet beslist met je been op een stoel hoeft te liggen. Je mag gewoon voor in de straaljager mee. Alleen: als je een heel klein beetje pijn krijgt, of je voet gaat kloppen, dan moet je 't direct zeggen. Dan gooi ik je op de achterbank. Nu zal ik je even bij de wastafel zetten, dan kun je je wassen. Opschieten hoor, over drie kwartier gaan we weg. Ik rijd de straaljager vast voor, dan breng ik je zo naar beneden.”

Peter straalt! Hij kan het bijna niet geloven. En als oom Willem zich over hem buigt om hem uit bed te tillen, slaat hij z'n armen om de gespierde nek en kust oom Willem. En omdat hij 't zelf gek vindt, timmert hij verlegen met allebei z'n vuisten op de brede borst boven hem.

Moeder komt z'n voet inpakken. Een zwachtel, dan nog een zwachtel en daar omheen een grote, witte handdoek. „Als 't afzakt moet je 't tegen oom Willem zeggen, hoor! Er mag geen vuil inkomen!”

Peter hoort het nauwelijks. „Fijn hè?” zegt hij verrukt. „Ik had er nu helemaal niet meer op gerekend!”

't Is een stralende dag. Er is geen wolkje aan de blauwe lucht. Boven de grond trilt nu al de warmte.

Als Peter z'n ontbijt op heeft, staat z'n trouwe knecht alweer klaar om hem naar de auto te brengen.

„Dag vader, daag! Vindt u 't niet erg om alleen te blijven?”
„Erg?” plaagt vader. „Geen moeilijke vragen te beantwoorden, geen problemen op te lossen . . . ik heb gewoon een vrije dag. Dag Peet, geniet maar veel! Ik vind het zo fijn voor je!”
„Dag moeder! Dag tante Marie! Daag! Daag!”

En dan rijden ze. Door de nog stille straten en langs zonnige velden. Peter gaat tòch naar Princenhof!

„k Moet een flinke omweg maken,” zegt oom Willem, „en soms zul je een poosje moeten wachten.”

Peter vindt alles best. Hij is zo gelukkig, omdat oom Willem hem wou meenemen. 't Geeft niets als hij nu en dan een kwartiertje alleen blijft. Er is zoveel te zien.

De tijd vliegt voorbij.

Bij een leuk huisje, in de vorm van een paddestoel, gaan ze iets gebruiken. Oom Willem neemt koffie en Peter krijgt een flesje prik.

En dan rijden ze weer. Peter geniet! Van z'n voet voelt hij niets. Hij verheugt zich al op de verbaasde gezichten die hij straks zien zal.

Mooi is het hier. Soms kun je heel ver kijken, en soms komen ze langs een bos, of door een klein dorpje. De wind die ze vangen, maakt dat het heerlijk koel is in de jeep.

„Nog één adres,” zegt oom Willem, „en dan vliegt de straaljager naar Princenhof. Over twintig minuten kunnen we er zijn.”

Dat denkt oom Willem tenminste. Maar de auto, die toch al niet geruisloos reed, begint bonkend te stoten, net of ze op een hobbelige weg rijden. En dat is toch niet zo.

Oom Willem moppert. Hij buigt zich naar buiten en moppert weer. Dan zet hij de motor af. Op de eenzame weg valt plotseling de stilte.

„Is de benzine op?” vraagt Peter.

„Was 't maar waar! Achterin ligt nog een reserveblik benzine. Ik ben bang dat we een lege band hebben.”

„En hebt u geen reserveband?”

„Ja, nou en of! Oom Willem neemt z'n voorzorgen als tie op reis gaat. Alleen: een tank bijvullen gaat vlugger dan een ander wiel opleggen. Ik ben echt niet lui, maar dat karweitje, en nog wel op een warme dag, is nou niet bepaald m'n liefste bezigheid.”

„Weet u wat vader altijd zegt als je een tegenvaller hebt? Tand en op elkaar!”

Oom Willem lacht. „Ik heb een kunstgebit. Als ik een beetje doorbijt, ligt het los in m'n mond. Trouwens, dan is die band nog leeg. Ik kan maar beter aan het werk gaan.”

„Als ik op de grond ga zitten, kan ik u helpen!”

„Niks hoor! Jij bent baron Peter van Oosterhout tot Princenhof. Je bent in je gestroomlijnde Mercedes op weg naar je buitenplaats. Zo'n deftige kasteelheer kan niet in z'n dure kleren onder een auto gaan liggen. Dat gaat beslist niet! Ik zal je ginds op dat stenen muurtje zetten. Je mag m'n verrekijker hebben en dan bekijk je de omgeving maar eens. Misschien zie je wel hazen of konijnen!”

„Ja, of wilde zwijnen,” lacht Peter. Hij gelooft er niets van dat oom Willem een verrekijker heeft. Straks komt hij aan met het stalen briljetje dat hij alleen opzet als hij iets belangrijks te schrijven heeft.

„Met de verte heb ik helemaal geen last,” zegt oom Willem altijd. „Ik kan een haar tegen het plafond zien zitten. Maar als ik schrijven moet, heb ik m'n kijkglasjes nodig.”

Dit keer heeft oom Willem geen woord te veel gezegd. Hij rommelt wat achter in de jeep en brengt een echte kijker te voorschijn.

„Alsjeblieft, meneer de baron. Hang maar om uwes hals. En dan zal ik u even naar uw stenen troon dragen. Als u loopt, wordt uw spierwitte schoen misschien stoffig!”

Peter lacht. Tegelijk kijkt hij schuw om zich heen.

„Dacht je dat er wilde dieren waren?”

Handwritten signature and text at the bottom of the drawing.

„Nee, maar niet iedereen hoeft te zien dat ik gedragen word.”

„O, maar manneke, dan hoeven we niet naar Princenhof te gaan. Daar zien alle jongens en meisjes het!”

„Nou ja, maar die weten dat ik iets aan m'n voet heb.”

Oom Willem schatert. „Net of iedereen dat niet kan zien! Je voet heeft de omvang van een behoorlijke eikeboom. Een olifant zou trots zijn op die dikte. Maar wacht, ik zal het wel even bekend maken. Kom op, één... twee... hup!”

Met Peter op z'n schouder beent hij naar het stenen muurtje en hij roept: „Op zij, hier komt een gewonde, op zij...”

Een merel vliegt op, verontwaardigd z'n alarmroep schreeuwend. Maar verder is er niemand te bekennen.

Oom Willem draaft terug en begint het zware karwei. Hij legt de halve straat vol gereedschap en begint de auto omhoog te krikken.

Peter tuurt de velden af. Rechts is een weiland met koeien, links een stuk bouwland met rogge en tarwe. Overal zijn vogels. Mussen natuurlijk, en zwaluwen en Kieviten. Maar hazen of konijnen ziet hij niet. Soms richt hij de kijker op oom Willem. Wat kun je die dichtbij halen! Je ziet dat z'n hoofd vuurrood is en dat het zweet in straaltjes van z'n gezicht loopt. Jammer dat nu net die band leeg moest zijn.

„U mag wel even rusten!” roept hij. „Dan komen we maar iets later.”

Puffend en met z'n zakdoek vegend komt oom Willem aanlopen.

„Dank u voor uw goedheid, meneer de baron. Als u 't goedvindt, kom ik dan maar even naast u zitten. 't Geeft eigenlijk niks,” gaat hij verder. „We zullen nu ongeveer tegen etenstijd op Princenhof zijn. Als we eerder komen, is er toch niemand thuis. Ik ben één keer in een kamp geweest toen er niemand was. De stoelen stonden scheef. 't Was ongezellig, en onheilspellend stil, en 't leek wel of ik alleen op de wereld was. 'k Heb nog om me heen gekeken naar zo'n soort Vrijdag, weet je wel,

bij Robin Crusoë. Maar toen kwamen ze gelukkig net thuis. Née, echt waar, dan is een lege band nog leuker."

Oom Willem zegt het in volle ernst. Maar hij zucht erbij of hij het zelf niet erg gelooft.

„Oom Willem, als ze niet weten dat we komen, is er dan wel eten voor ons? Ik heb geen brood meegenomen."

„Nu wou ik je wijzer hebben," zegt oom Willem verwijtend.

„Met z'n hoevelen zijn ze daar?"

„Tweeëndertig, als je de meester meetelt."

„Nou, dacht je niet dat ze allemaal graag een aardappel aan ons willen afstaan? Zo'n dertig aardappelen is toch wel genoeg voor ons tweetjes. Of als ze bijvoorbeeld stampot eten met worst, en ze snijden allemaal een plakje worst voor ons af... Wat denk je van tweeëndertig plakjes worst? U kijkt zo naar de Mercedes, zal ik maar weer aan het werk gaan?"

„Ja, wel graag," lacht Peter, „ik begin naar die worst te verlangen."

't Is fijn om een dag met oom Willem uit te zijn. Maar hij wil nu toch wel graag naar Princenhof.

Een kwartier later is de straaljager weer startklaar.

„'k Moet nog wel even langs een garage," zegt oom Willem.

„Ik heb van die nieuwe banden waar geen binnenband aan te pas komt. Wel fijn, want je hebt nooit last dat je band met een klap springt. Maar ze moeten keihard opgepompt zijn, en dat was die reserveband helaas niet. Als jij er alleen op leunde, zou 't wel gaan. Met die tweehonderd pond van mij zakt ie direct in als een pudding. 'k Weet hier in de buurt een garage. Dat laatste adres laat ik schieten, dan verliezen we geen tijd. Vooruit, daar gaat ie weer. Laat ik nou een reep chocolade gevonden hebben bij m'n gereedschap! Hier, voor jou!"

„Ieder de helft," vindt Peter. „U hebt zo hard gewerkt! Als ik weer lopen mag, zal ik de jeep voor u schoonmaken."

Een eindje verder heeft Peter z'n tanden nodig om op elkaar te zetten.

Bij de garage staat een bord:

WEGENS VERBOUWING GESLOTEN

En dan bekruipt hem de vrees dat ze het doel van hun tocht niet zullen bereiken.

„Oom Willem, denkt u dat we vandaag heus op Princenhof komen? Morgen zijn ze er niet meer.”

„Nu moet je eens goed luisteren,” zegt oom Willem grimmig.

„Als alle vier banden leeglopen, als alle garages in de buurt afgebrand zijn, dan neem ik je op m'n rug en ga ik liften.”

„Weet u de weg erheen wel?”

„'t Ligt vlak bij een dorp. Daar staan misschien duizend huizen. Ik begin te vragen bij het eerste en voor ik bij het duizendste ben, zal ik het best weten. Maar 't hoeft niet!” onderbreekt hij opgetogen zich zelf. „Kijk daar eens!”

In de verte nadert met een rustig gangetje de gele motor-met-zijspan van de wegenwacht. „Nu zijn we uit de brand!” Oom Willem steekt z'n hand op. Gelijktijdig stoppen de beide voertuigen.

„Weet u in de buurt een garage, die niet verbouwd wordt?” vraagt oom Willem.

„Ongeveer tien minuten rijden. Zal ik even uw reservewiel opleggen?”

„Die band is ook zacht. 'k Wou ze allebei laten volpompen, dan kan ik weer een poosje vooruit. Moet ik rechtuit naar die garage?”

„Bij 't volgende kruispunt rechts en daarna links. Ik zal u er wel even brengen.”

De man keert handig en rijdt voor de straaljager uit.

„'t Is net echt!” zegt oom Willem tevreden. „Je hebt nu al escorte van de wegenwacht. Straks de politie erachter en ze kunnen morgen in de krant zetten: Jonge baron maakt onder geleide reisje naar z'n buitenverblijf.”

Peter kijkt met intense belangstelling toe hoe de banden automatisch gevuld worden met lucht.

Een klein meisje komt nieuwsgierig naast de auto staan.

„Heb jij een zere voet?” vraagt ze.

„Nee,” zegt Peter, „alleen een beetje koud!”

Even kijkt ze verbaasd op, dan huppelt ze weg.

Oom Willem start alweer. Voor de laatste maal, naar ze hopen.

Dan zullen ze toch eindelijk op Princenhof zijn. De wegwachter heeft precies uitgelegd hoe ze rijden moeten en oom Willem repeteert secuur: Rechtdoor . . . bij driesprong links . . . tegen een heuvel op . . .”

Peter wenst vurig dat er nu niets meer gebeuren zal, want dan houdt hij het niet meer uit. Maar 't gaat precies zoals oom Willem gezegd heeft: met etenstijd komen ze aan. De straaljager stuift een steile weg op. En bovenaan ligt een gebouw, helemaal opgetrokken uit geschilde boomstammen. Een wit bord zit ertegen gespijkerd. Daarop staat met grote, zwarte letters: PRINCENHOF.

Buiten staan twee lange tafels, en daaraan zitten meester Eilander en éénendertig kinderen uit de vijfde klas. Ze kijken op als ze de auto horen. Zeker levensmiddelen voor de groep die morgen komt. Maar Herman roept opeens: „'t Is de jeep van Peter z'n oom!”

En als Peter met z'n bovenlijf naar buiten opgewonden zwaait, is er geen houden meer aan. „Hoera, daar heb je Peter!”

Ze stormen naar de auto.

„Peet, hoe gaat het?”

„Mag je blijven?”

„Kun je weer lopen?”

Als antwoord laat Peter z'n handdoekenbeen zien. En dan nemen vier, vijf jongens hem op hun schouders en dragen hem in triomf naar een stoel. Oom Willem wil haastig te hulp schieten, maar hij kan 't gerust aan ze overlaten. Ze behandelen Peter of hij breekbaar porselein is.

Meester Eilander komt met uitgestoken hand op hem toe.
„Peter, wat fijn! Bij alles wat we deden, hebben we je gemist.
Dag meneer, u hebt ons een echte verrassing bezorgd.”

„Zegt u maar oom Willem. Ik ben de particuliere chauffeur
van de jongeheer hier. Vanmorgen zei die, Willem, zei die, rij
me es effe naar Princenhof!”

„Wat kunt u jokken!” roept Peter lachend.

„Jongens, kijk eens in de keuken of er nog twee borden zijn!
U eet toch mee?”

„Nou, als er niemand schade van heeft, dan graag. 't Is al zo
lang geleden dat we vertrokken zijn.”

„Nou,” zegt Peter, „'t lijkt wel of het gisteren was!”

Ze eten rodekool-stamppot met gehakt. En voor toe griesmeel.
In de pap zitten klonten en vellen. Maar 't is lèkker! Ze heb-
ben nog nooit zo heerlijk gegeten.

Bertus zit naast Peter. Dat Peter tòch nog gekomen is! Aldoor
voelde hij zich schuldig, omdat Peter niet mee kon. En nu is
dat gevoel weg. Hij is alleen maar blij.

„Wat hebben jullie vanmorgen gedaan?” vraagt Peter.

„Gezwoommen! Dan zou je toch niet mee gekund hebben.
Maar straks gaan we een rijwielrally houden. Meester, mag ik
Peter achterop nemen? Dan kan hij ook meedoen!”

„En dan zeker splinters zoeken! Nee, dank je wel! Ik weet een
veel beter plan,” zegt de meester. „Blijft u nog een poosje?”
vraagt hij aan oom Willem.

„Nou en of!” zegt die. „Ik heb het hier best naar m'n zin.
Voorlopig gaan we niet weg, is het wel, meneer de baron?”

„Nee, chauffeur, je hoeft pas voor te rijden als alles afgelopen
is.”

„En mogen we u met de auto inschakelen voor ons spel?”

„Ik sta helemaal tot uw beschikking,” zegt oom Willem def-
tig.

„Nou, mooier kon het niet. Kijk, voor de rijwielrally hebben
we drie controleposten nodig, elk van twee personen. Zes

jongens zouden dan aan de rally zelf niet kunnen meedoen. Maar per auto kunt u alle drie posten beheren. U staat een half uur op de eerste post en rijdt vervolgens naar de tweede en de derde. Peter stempelt de kaarten af en geeft punten. Zou het zo kunnen?"

„Best,” zegt oom Willem, „ik voel me weer helemaal jong worden.”

„Jongens, dat is wel een hoeraatje waard.”

„Leve oom Willem,” brullen ze. „Hiep-hiep-hiep-hoera!” Oom Willem drukt z'n handen tegen z'n oren. „Verschrikkelijk meester, dat u 't uithoudt elke dag met zo'n troep lawaaimakers!”

„U hebt zeker liever de straaljager,” schatert Peter. „Die hoor je tenminste niet!”

Ja, lawaai kunnen ze maken, de bengels van de vijfde klas. Maar als meester Eilander de Bijbel neemt, wordt 't eerbiedig stil. De meester leest een psalm. Peter luistert naar alle verzen. Maar er is één vers dat in hem blijft naklinken: Looft den Here, en vergeet niet een van Zijn weldaden.

Dan eindigt de meester. „Here, wij danken U dat U ons zoveel geeft. We danken U voor het eten, voor de mooie dag en voor alles wat we genieten mogen. We zijn zo blij, omdat Peter hier mag zijn. Wilt U ons ook verder een fijne dag geven? Wilt U ons helpen om dankbaar te zijn? En vergeef ons alles wat we verkeerd deden, om Jezus' wil. Amen.”

7. DE RIJWIELRALLY

„Jongens, nu even allemaal goed luisteren. Over een kwartier starten we voor de rijwielrally. Voor oom Willem heb ik hier een kaartje van de omgeving. De drie controleposten zijn met

een kruisje aangegeven. Daar moet iedereen passeren, een kaart laten afstempelen en verschillende vragen beantwoorden. Peter geeft voor iedere vraag een punt. Iemand die geen enkele fout maakt, heeft aan het eind drie stempels en tien punten. 't Lijkt nogal ingewikkeld, maar als je eenmaal op weg bent, gaat het vanzelf."

„Meester, hoe vinden wij die controleposten?"

„Op de achterkant van de kaart die je krijgt, staan aanwijzingen, die je nauwkeurig moet opvolgen. Bijvoorbeeld: bij driesprong de middelste weg nemen . . . bij kromgegroeide eik linksaf . . . Jullie rijden met z'n tweeën. Dat is beter voor als je pech krijgt of de weg niet meer weet. De controleposten passeer je één voor één. Daarna wacht je weer even op elkaar. Ik heb de route vrij dicht bij de straatweg gehouden. Daar kun je altijd heengaan als je niet zeker meer weet of je goed rijdt. Ik toer op de bromfiets heen en weer en dan vind ik je wel. Wie toch verdwaalt, moet het „Wilhelmus" zingen. Zingen hoor je veel verder dan roepen. Heeft iedereen alles begrepen?"

Van alle kanten klinkt het: „Ja meester!"

Alleen Peter roept: „Meester, die vragen . . ."

„Die heeft oom Willem, dat is ambtsgeheim. Hier heb ik voor jou een lijst met de namen. Daarop kun je de punten invullen. Allemaal rustig rijden, hoor! We maken er geen wedstrijd van wie het eerst bij het eindpunt is!"

Even later vertrekken ze. De jeep voorop, langs de grote weg. De fietsers twee aan twee door het bos en over heipadjes. Bij de eerste controlepost maken oom Willem en Peter het zich gemakkelijk tegen een met gras begroeid heuveltje. Daar kunnen ze van verre de rally-rijders zien aankomen.

Oom Willem bestudeert de vragenlijst en Peter zit klaar met papier en potlood.

„Zijn 't moeilijke vragen, oom Willem?"

„Nou, lang niet mis, hoor! Ik ben tenminste blij dat de ant-

woorden erachter staan. Deze bijvoorbeeld: Welke kleuren hebben de bomen van een onbewaakte overweg?"

„Makkelijk genoeg,” zegt Peter. „Rood-wit natuurlijk!”

„Ja, dat dacht ik ook. Maar 't is toch fout.”

„Wit-rood dan?”

„Nee, ook niet. Een onbewaakte overweg hééft geen bomen!”

„Staat dat er echt op? Laat eens kijken!”

Maar oom Willem geeft zijn papier niet af. „Hier, nòg zo iets. Een vermoeide bergbeklimmer ging nat en verkleumd een alpenhut binnen. In die hut was een kaars, een olielamp, er lag hout in een primitief kacheltje en er was een luciferdoosje met slechts één lucifer erin. Wat stak hij nu het eerst aan?” Peter denkt diep na. Oom Willem zal hem deze keer niet vangen. Die man moet natuurlijk goed oppassen dat de lucifer niet te vroeg uitgaat. Dan heeft hij niks, geen licht en geen warmte. Maar als de kaars eenmaal brandt, kan hij daar de andere dingen mee aansteken. „De kaars!” zegt hij beslist.

Oom Willem schudt meewarig z'n hoofd. „Nee m'n jongen, hij steekt eerst de lucifer aan! Zet achter jouw naam maar een rijtje nullen. Ik kan merken dat je een poos niet op school geweest bent.”

Peter schudt van het lachen. „Daar komen Bertus en Auke. Vraagt u het hun ook?”

„Nee, Peet, dat kost te veel tijd. Ik moet me nu weer aan m'n opdracht houden. Bertus, wat is een aangeklede boterham?”

„Een boterham met veel jam,” zegt de dikke smulpaap.

„Hoe noemt men het verwisselen van veren bij een vogel?”

„Ruien,” klinkt het prompt.

„Nu nog een vraag uit het jaartallenboekje. 't Is te hopen dat je het beter weet dan ik. Verder dan zestienhonderd, slag bij Nieuwpoort, gaat mijn kennis niet. Wie heeft Breda veroverd met hulp van de turfschippers?”

„Ik niet!” zegt Bertus, die het niet dadelijk weet. Maar even later schiet hem toch te binnen: „O ja, Prins Maurits!”

Daarmee zijn drie punten verdiend. Z'n stempel heeft hij al. Onder aan het heuveltje wacht hij op Auke.

't Gaat vlot. Twee aan twee komen ze aanrijden, en om de beurt passeren ze de controle. De laatsten zijn met z'n drieën, vanwege het oneven aantal.

Na een half uur kan de straaljager naar de tweede post rijden. Ook daar is Bertus de eerste. De meisjes vergissen zich wel eens in het onbekende terrein. 't Valt ook soms niet mee als je drie keer links moet en twee keer rechts. Je bent zo maar de tel kwijt. De jongens rijden keurig op tijd.

„Jongens kunnen alles beter,” scheidt Peter op.

Maar daar is oom Willem het niet mee eens. „Zoals tante Marie mijn prakje kookt en mijn kousen stopt . . . daar kan een man niet tegenop.”

Nou ja, maar tante Marie is geen meisje!

Meester Eilander komt een praatje maken. Hij is de route langsgereden om te zien of er iemand in moeilijkheden verkeerde.

„Alles goed hier? Geen last van je voet, Peter?”

„O nee, meester, ik ben vergeten dat ik iets aan m'n voet heb.”

„Ik moet 'm af en toe in z'n lurven grijpen,” zegt oom Willem, „anders zou hij zo het bos indraven.”

„Niet doen, hoor Peter!”

„Natuurlijk niet, meester. Gelooft u hem maar niet. Als oom Willem drie woorden zegt, jukt hij er twee!”

„'t Is goed dat ik het weet,” vindt de meester, „dan kan ik er rekening mee houden.”

„Is er onderweg ook niets bijzonders?” vraagt oom Willem.

„Gelukkig niet. Annemarie en Truus zijn met de sturen in elkaar gehaakt, maar 't is goed afgelopen. En Hayo heeft een natte voet. Er was een met water gevulde kuil, en daar kon hij niet voorbijkomen.”

„Hij wou zeker proberen of er ijs op lag,” zegt oom Willem, en hij veegt het zweet van z'n warme voorhoofd.

Meester Eilander glimlacht. Oom Willem heeft heel wat voor de zaak over. Peter treft het met zo'n oppas.

„Ik ga maar weer verder,” zegt hij. „Er kan niet veel gebeuren, maar ik ben toch pas gerust als ze allemaal bij het eindpunt zijn. 'k Hoop dat er niemand verdwaalt. Tot straks dan. Hou je rustig, Peter. Jou kan ik tenminste niet kwijtraken; dat is het voordeel van een gewonde voet.”

Nee, Peter kan niet verdwalen. En toch . . .

Ze zitten hier niet zo prettig als op de vorige post. Er is bijna nergens schaduw en de zon brandt.

Oom Willem heeft dorst. *En* hij heeft een plan!

„Als straks de laatste voorbij is, breng ik jou naar de volgende post,” zegt hij. „Dan moet ik even weg. Je kunt wel tien minuten alleen blijven, hè? Ik zal al terug zijn voor de jongens komen, en anders begin je maar vast. Hier zijn de vragen. Nog vier. Zou het gaan?”

„Natuurlijk. Gaat u maar gerust. Daar komen de laatste drie, dus we kunnen zo opbreken.”

„Kijk eens op je lijst. Zijn ze allemaal geweest?”

„Ja, er zijn nog drie hokjes open. 't Klopt precies.”

Vlot wordt het drietal weggewerkt.

Dan bestudeert oom Willem de kaart. „We zitten nu hier. Even kijken. Eerst terug naar de straatweg, dan linksaf, drie zijwegen voorbijrijden en de vierde inslaan . . . Goed onthouden. Daar gaat ie weer.”

Maar oom Willem heeft zijn kijkglasjes niet op. En daardoor heeft hij één zijweg op de kaart over het hoofd gezien.

't Is deze keer verder het bos in en de weg is ook niet zo best. De straaljager hotst door het mulle zand en protesteert soms grommend. Oom Willem moet nu en dan vaart minderen om de kuilen te ontwijken. Peter verwondert zich erover dat het zo'n eind is. Ze zouden toch dicht bij de straatweg blijven! Maar 't komt geen ogenblik in hem op dat oom Willem zich

zou kunnen vergissen. Hij geniet van de afwisseling: bos, hei en zandverstuiving.

„Hier moet het zijn,” zegt oom Willem eindelijk, „het eerste kruispunt na het verlaten van de straatweg. Er is eerder geen kruispunt geweest. De fietsers zullen een zware dobber hebben. Wij boffen! Kijk eens, bomen genoeg! Ik zal je fijn in de schaduw zetten. Vind je 't heus niet erg om even alleen te blijven? Ik ga voor een verrassing zorgen, zie je. Hier heb je de kijker ook. Zit je goed zo?”

„Best hoor! U hoeft over mij niet bezorgd te zijn. En haast u maar niet. Nog een klein poosje en dan is Bertus er alweer.” 't Valt niet mee om de auto op het smalle pad te keren, maar een jeep kan alles.

Peter zwaait tot de straaljager uit het gezicht verdwenen is. Wat is het nu stil! Insekten zoemen om zijn hoofd. In de verte hamert een specht. Verder hoort hij niets. Geen gerucht van de straatweg, geen stemmen van naderende kinderen. Peter tuurt de weg af of hij Bertus al ziet komen. Die zal wel weer de eerste zijn. Tot nu toe heeft hij geen enkele fout gemaakt. Maar nu wordt het moeilijker. Bij deze controlepost moeten ze een takje dophei laten zien. Nou, gewone hei is er genoeg, maar naar dophei moet je echt zoeken.

En de vragen zijn ook niet makkelijk.

Noem vier vogels met een k. Hij wist er maar twee, een kraai en een koolmees. Op z'n briefje staan nog: Kauw, koekoek, koperwiek.

Wat een werk heeft meester Eilander er toch aan gehad om dit alles in elkaar te zetten. Om de route uit te stippelen, moest hij 'm eerst zelf een keer fietsen en alle bijzonderheden opschrijven. Op de schrijfmachine heeft hij het voor alle kinderen overgetypt. Dan nog een kaartje met de controleposten en het bedenken van de vragen...

Peter moet diep zuchten, zo blij is hij dat hij dit mag meemaken. Wat is het hier mooi! En wat zijn er veel soorten

bomen. De meeste kent hij wel: sparren, eiken, berken . . . Ze zijn allemaal groen, en toch allemaal weer anders. 't Zou niet meevallen die kleuren precies na te schilderen.

Opeens ritselt het in de struiken aan de overkant. Nieuwsgierig rekt Peter zich uit. Alle kans dat het Bertus is, die de een of andere grap verzonnen heeft. Maar dan staat er plotseling op een open plek tussen de bomen een prachtig hert. 't Staat roerloos en het houdt de kop met het machtige gewei luisterend omhoog. Peter kijkt ademloos toe. Wat jammer dat oom Willem nu net even weg is. Hoewel, dan zouden ze gepraat hebben en dan was het hert misschien niet gekomen. Voorzichtig tast hij naar de kijker. Maar er knapt een droog takje en met sierlijke sprongen galoppeert het dier weg. Peter is er opgewonden van. Hij kan haast niet wachten tot er

iemand komt aan wie hij het vertellen kan. Wie zou er het eerst zijn, oom Willem of Bertus?

't Laatste stuk is zeker niet makkelijk voor de rijders. 't Duurt zo lang voor ze komen. Of *lijkt* het maar lang, omdat hij alleen is?

Heel in de verte klinkt geronk. Een vliegtuig? Gespannen luistert hij. Nee, 't is de straaljager. Nog even, dan is oom Willem weer bij hem. Maar 't geluid blijft op dezelfde afstand. En dan sterft het langzaam weg. 't Komt ook niet terug. Oom Willem rijdt verkeerd!

Peter maakt zich niet ongerust. 't Kan hoogstens een beetje langer duren. Oom Willem rijdt natuurlijk terug tot de straatweg en kijkt dan opnieuw op de kaart. Hij is secuur genoeg. Wat voor verrassing zou hij bedacht hebben?

Scherp luistert Peter of hij de auto hoort terugkomen. Maar als Bertus ook niet komt opdagen, als 't eenzaam blijft en stil, dringt opeens de waarheid tot Peter door. Oom Willem is nú niet verkeerd gereden, maar stráks! Oom Willem heeft hem op het verkeerde plekje neergezet. Ze zijn veel te ver het bos ingereden. En daarom komt er niemand. En daarom blijft het zo stil.

Peter is niet bang. Oom Willem zal niet rusten voor hij hem gevonden heeft. Maar achtergelaten worden in een onbekend bos als je niet lopen kunt, dat is toch niet leuk. Hij kan zelf niets doen. Alleen maar afwachten. Wie weet hoe lang het duurt voor ze hem vinden!

„Oehoe!” roept hij.

't Is maar een mager geluidje. Meester had gelijk: roepen hoor je haast niet.

Voorzichtig trekt Peter zich op aan een laaghangende boomtak. Als hij staat, horen ze hem beter. Hij past goed op dat z'n ingepakte voet niet op de grond komt. En zo, tegen de boom geleund, z'n voet in de hoogte, zingt hij het „Wilhelmus”. Hij vindt het zelf een beetje raar, maar hij zingt het toch tot

de laatste regel. 't Klinkt ijl en hoog, met een verre, vreemde echo.

Peter blijft roerloos luisteren. Er komt geen antwoord. Dan laat hij zich weer zakken. Straks nog maar eens. Hij kruipt wat hogerop en legt z'n hoofd op een dikke graspol. Hij geeuwt. De warmte en de buitenlucht hebben hem slaperig gemaakt. 't Was ook zo vroeg toen oom Willem hem wakker maakte die morgen. Hij draait en schuift tot hij aan alle kanten lekker ligt. En dan duurt het niet lang of baron Peter van Oosterhout tot Princenhof is in de uitgestrekte bossen van zijn buitenverblijf in slaap gevallen. 't Is maar goed dat z'n moeder daar niets van weet!

8. PETER WORDT VERMIST

Op de straatweg stuift de straaljager in de richting van het dorp. Op de heenreis heeft oom Willem een aardig winkeltje gezien, winkel en uitspanning tegelijk. Binnen vijf minuten is hij er.

„Kan ik wat flesjes limonade meenemen in een kist? Dan breng ik straks de kist en de lege flesjes weer terug.”

„Natuurlijk meneer. 't Is zeker voor Princenhof? Hoeveel wenst u er?”

„Even kijken, tweeëndertig, Peter en ik, vierendertig alstublieft, graag met een flesopener.”

Vlug betaalt hij, zet de kist op de achterbank en raast terug. Nu opletten. Eerst maar even op de kaart kijken. Die zijwegen lijken hier allemaal op elkaar.

Als oom Willem de kaart openvouwt, hoort hij belgerinkel. Het is meester Eilander! Die is verbaasd oom Willem hier te zien, en dan zonder Peter!

„'k Heb Peter naar de laatste controlepost gebracht en ben toen een verrassing wezen halen. Kijkt u eens op de achterbank!”

„Fantastisch!” zegt de meester. „Dat zal in de smaak vallen. 't Duurt nog wel even voor we weer op Princenhof zijn en dit weer maakt dorstig. Gelukkig gaat alles goed. Ze hebben allemaal plezier in de rit. Rijdt u maar verder, ik kom zo ook.”

„Wilt u meerijden? Die brommer kan makkelijk achterin. Met een jeep kun je lezen en schrijven.”

„Nou, graag dan. 'k Heb op de binnenpaadjes aldoor gereden met afgezette motor en dat voelen m'n oude botten best.”

„De volgende links, hè?” vraagt oom Willem.

„Nee, nog één verder.”

Aarzelend draait oom Willem de zijweg in. „Weet u het zeker? 't Komt me hier zo onbekend voor.”

„Nou en of! Ik heb hier heel wat keertjes gezworven om de zaak te verkennen. Een beetje rechts aanhouden. Bij dat kruispunt, daar is het.”

Oom Willem laat de motor aanstaan.

„Hier is het niet meester! Ik heb straks precies volgens de kaart gereden, en het was heel ergens anders, veel verder het bos in. Kijkt u zelf maar op de kaart. Deze zijweg ben ik voorbijgereden, en die, en toen deze . . .”

„Hier is er nóg een,” wijst meester Eilander.

Oom Willem tuurt. „Dddie had ik niet gezien,” stottert hij.

Ze zijn dus nú op de derde controlepost. Met Peter is hij verkeerd gereden. Hij wil meteen weer keren, maar de meester houdt hem tegen.

„Dadelijk komen de eerste jongens bij deze post. Dan is er niemand om hen op te vangen. Laten we even wachten. Wie was straks de eerste?”

„Zo'n dikke jongen, Bertus, geloof ik.”

„Mooi, dan benoemen we die zolang tot postcommandant, en ik rijd even met u mee om Peter te halen.”

„Als u liever bij de jongens blijft, ga ik wel alleen,” zegt Oom Willem. „Ik geef u de verzekering dat ik met Peter terugkom!”

„Dat geloof ik direct,” lacht meester Eilander. „Maar ze kunnen zich best even alleen redden. 't Is makkelijker als ik meega, omdat ik de weg weet. Als je met een jeep op de bospaadjes terechtkomt, ben je nog maar niet dadelijk weer in de bewoonde wereld.”

Een beetje verslagen zet oom Willem de bromfiets uit de auto. Aan z'n dorst denkt hij niet meer. Een sufferd is hij. Hij wou de jongens blij maken, maar hij heeft alleen hun mooie spel in de war gestuurd.

Al gauw komt Bertus. Hij zwaait met z'n kaart. „M'n derde stempel!” roept hij. „Ik heb alles goed gedaan!”

Uit de borstzak van z'n blouse steekt een takje dophei. Verbaasd kijkt hij rond. „Meester, waar is Peter?”

„Die zit ergens van de natuur te genieten. Oom Willem moest even een boodschap doen. We gaan hem nu halen. Jullie houden hier een kleine pauze. We zijn zó terug. Bertus, zorg jij dat ze allemaal bij elkaar blijven en bewaar je de orde? Je bent bevorderd tot tijdelijk commandant. Kan ik op je rekenen?”

„'t Komt voor elkaar, meester. Ze zullen weten dat ik de baas ben. Wie te veel lawaai maakt, zet ik boven in een boom. 't Is niet eens gek om even te rusten. M'n tong hangt gewoon op m'n schoenen.”

Weer keert de jeep in het mulle zand. Oom Willem begint er handigheid in te krijgen! Terug naar de straatweg, de andere zijweg in.

„Weet u zeker dat het deze is?”

„Ja meester, ik ben wel een beetje kippig, maar waar ik geweest ben, dat herken ik. We krijgen dadelijk een open stuk waar je ver over de hei kunt kijken. En dan een weg met bulten en kuilen. Ik dacht nog: hier had de meester wel een beter stukje voor in de plaats kunnen nemen. Maar u wist natuur-

lijk niet dat er een jeep zou deelnemen toen u de route uitzette. Ziet u wel, hier is die weg!"

Ja, de meester ziet het. En hij voelt het ook. Hij schiet soms van z'n zitplaats omhoog, bijna met z'n hoofd tot aan het dak. „Kon dat geen kwaad voor Peters voet?” vraagt hij bezorgd. „Nee meester, met een gewonde bij me rijd ik kalm aan. Maar wij zijn gezonde mensen. En ik wil zo gauw mogelijk bij Peter zijn. Misschien is hij ongerust. Nog één bocht, dan zijn we er.” Oom Willem laat de claxon loeien. Toet-toet! Toet-toet! Dan kan Peter horen dat ze er aankomen. Eindelijk stopt hij en hij kijkt. Hij zegt niets, hij kijkt alleen maar. Dan komt er verbouwereerd: „Hier was het!”

Maar Peter is er niet meer!

„Kijk maar niet zo benauwd,” troost de meester. „'t Lijkt hier allemaal zo op elkaar, we moeten natuurlijk nog iets verder wezen.”

Koppig schudt oom Willem z'n hoofd. „Het wàs hier!” Op eens springt hij met een schreeuw uit de auto. „Hier, ziet u zelf maar!”

Half achter een boom ligt een papier. Het papier met de vragen.

Nu moet meester Eilander ook wel geloven dat Peter hier gezeten heeft. Maar hoe is hij weggekomen?

Oom Willem staat erbij als een geslagen hond.

„Als hij tòch is gaan lopen met dat zere pootje,” zegt hij bedrukt. „En hoe moet hij de weg vinden. Als hij de richting weet, doet hij er wel een uur over om naar de straatweg te komen. En als hij 't niet weet . . . U hebt van mij meer last dan van tweeëndertig kinderen. 't Is allemaal mijn schuld. En ik wou ze alleen maar verrassen. Peter!” roept hij. „Pe-e-e-ter!”

Maar z'n stem klinkt schor en er komt geen antwoord.

„We moeten zingen!” zegt hij wanhopig. „We moeten samen het „Wilhelmus” zingen!”

Ondanks z'n onrust glimlacht meester Eilander. Dan schudt hij z'n hoofd. „Als hij de jeep niet gehoord heeft, en de claxon, dan hoort hij onze stemmen ook niet.” Z'n gezicht staat weer ernstig. Eerst vond hij de hele geschiedenis niet erg. Peter moest wat langer wachten . . . de jongens kregen een pauze . . . het hinderde niet. Nu vraagt hij zich bezorgd af wat er gebeurd kan zijn. Waar is Peter gebleven?

„We moeten maar weer terugrijden naar de laatste post,” zegt hij, „en met elkaar bedenken wat we het best kunnen doen.” Zwijgend start oom Willem. Hij jaagt over de weg. De meester moet hem tot voorzichtigheid manen. Er is niemand mee geholpen als ze straks met een gebroken as in een kuil zitten. „Een jeep breekt niet!” zegt oom Willem verbeterd. Maar hij rijdt toch wat kalmer.

Een groot gedeelte van de rallyrijders is al bij de laatste controlepost aangekomen. Lui liggen ze in het gras of zo maar in het warme zand. Ze komen op de jeep toelopen. Weer wordt er gevraagd: „Meester, waar is Peter?”

Tot aller verbazing klinkt het antwoord: „Ik wéét het niet! Ik had zo'n stille hoop dat hij hier zou zijn, hoewel ik niet begrijp hoe hij er komen moest. We staan voor een raadsel. Oom Willem heeft hem ergens neergezet en is toen een boodschap gaan doen. We komen nu net van datzelfde plekje af, en Peter is nergens te zien. Ik kàn me niet voorstellen dat hij op die voet is gaan lopen. Maar wat is er dàn gebeurd?”

„Ik denk dat hij een taxi genomen heeft!” roept Auke.

„Nee,” zegt Bertus, „hij is ontvoerd! Oom Willem zei toch dat hij een baron was? Boeven hebben de jonge baron meegenomen en eisen nu een losgeld. Dat zullen we met z'n allen moeten betalen. Als 't maar niet zo veel is, want ik heb nog precies vijfendertig cent!”

Met een vermoeid gebaar wenkt de meester om stilte. „Jongens, ik wil hier liever geen grapjes over horen. Jullie zijn allemaal aan mijn zorgen toevertrouwd. Er kàn bijna niets

ernstigs gebeurd zijn. Maar het verdwijnen van Peter is zo raadselachtig; ik zal niet gerust zijn voor hij weer bij ons is. We zullen even wachten tot de laatsten hier zijn. Dan maken we een lange keten van jongens en meisjes, op een meter afstand van elkaar. Zo trekken we het bos in. Oom Willem wil dan misschien wel over de straatweg naar Princenhof rijden. Je kunt nooit weten . . .”

Oom Willem wil alles!

Vijf minuten later is de klas compleet op Peter na en meester Eilander legt nog eens precies uit wat ze moeten doen.

„Kunnen we niet beter eerst zingen?” vraagt Herman.

De meester haalt z'n schouders op. „Peter heeft de jeep toch ook niet gehoord! En die maakte lawaai genoeg.”

„Ja, maar juist door dat lawaai kon u het niet horen als Peter soms geroepen heeft. We moeten zingen, en daarna heel stil zijn.”

Verrast kijkt de meester hem aan. Daar zit iets in. Herman is meestal erg rustig, maar als hij iets zegt, blijkt het dat hij goed nagedacht heeft.

Uit gewoonte haalt de meester een potlood uit z'n zak om de maat te slaan. 't Komt er nu niet op aan of ze mooi en zuiver zingen, maar hij geeft toch de toon aan. Mmmm . . .

„'k Heb een hekel aan schreeuwen, dat weten jullie, maar deze keer mogen jullie zo hard zingen als je wilt. Mmmmm . . . mmmm . . . Ja!”

Krachtig klinkt het uit al die monden: „Wilhelmus van Nassauen . . .”

Oom Willem hoor je boven allen uit. 't Zal aan hem niet liggen als Peter het niet hoort.

Na het zingen blijven ze onbeweeglijk staan. En dan horen ze iets. Een heel vreemd geluid: pie-iep, pie-iep, pie-iep . . .

9. BOER HUISMAN

Pie-iep, pie-iep, pie-iep . . .

Onafgebroken klinkt het geluid door het bos. Pie-iep, pie-iep, pie-iep . . .

Boer Huisman heeft midden in het bos een stukje bouwland. En daar gaat hij nu naar toe, het gereedschap in de piepende kruiwagen. Hij doet het op zijn gemak. 't Is warm en de dag is lang genoeg. Bij iedere wenteling van het wiel zingt de kruiwagen: pie-iep, pie-iep, pie-iep . . .

Boer Huisman let niet op de mooie bomen en op de verschillende kleuren groen. Hij ziet alleen bezorgd hoe droog alles is. Er moet nodig regen komen. De bonen staan te verdorren op z'n akker. 't Is eigenlijk niets waard, een stuk land zo'n eind van huis. En 't is nog geen beste grond ook. Je koopt je arm aan mest. 't Onkruid groeit wel. Iedere dag kun je ernaar toe om te wieden.

Pie-iep, pie-iep, pie-iep . . .

Opeens is het stil. In opperste verbazing heeft boer Huisman de kruiwagen neergezet. Op zij van het pad, in de schaduw van de bomen, ligt een jongen. Hij slaapt. Z'n ene been is dik ingepakt, alsof het gebroken is.

Hier klopt iets niet! Wie laat er nu zo'n jongen, een kind nog, een stakker die niet lopen kan, alleen achter in het bos! Dat z'n vader en moeder niet meer voor hem willen zorgen en hem maar ergens neergelegd hebben, kan hij niet geloven. Dat doe je nog niet met een zieke poes! Trouwens, dan zouden ze hem niet eerst zo netjes aangekleed hebben. Moet je zien hoe keurig hij er uitziet. Een donkerbruine broek en een mooie, bruingeruite blouse. Naast hem op het gras ligt een verrekijker. 't Is natuurlijk de vraag of hij daar eerlijk aangekomen is. De jeugd van tegenwoordig staat nergens voor. 't Kan best dat hij ergens ingebroken heeft, toen bang was dat het ontdekt zou worden en van huis weggelopen is. Hoewel, met een gebroken been

loop je maar zo niet weg. Nee, dat is waar. Een ànder moet hem dus hier gebracht hebben. En dat zal wel niet met goeie bedoelingen geweest zijn.

Boer Huisman is nog nooit verder geweest dan zijn dorp. Maar trouw leest hij iedere avond de krant en hij weet dat er rare dingen gebeuren in de wereld. Hier klopt iets niet, dat is zeker. En als de een of andere onverlaat iets lelijks van plan is, dan zal hij daar een stokje voor steken, dat is ook zeker.

Vastberaden loopt hij op de slapende jongen toe.

Voor de tweede maal die dag wordt Peter uit z'n zoete droom gehaald. En het duurt nog langer dan die morgen voor hij iets van de toestand begrijpt.

En dan is de zaak gauw uitgelegd. Er is niets verdachts aan.

„Mijn oom heeft me hier gebracht, want we doen een spel, met een heleboel jongens en meisjes, en ik ben postcommandant. Nou, en mijn oom moest een boodschap doen en nu kan hij me niet meer vinden.”

„Heeft je oom je helemaal hierheen gedragen, met dat gebroken been?” vraagt boer Huisman, toch nog achterdochtig.

„Nee, we zijn met de jeep gegaan. En mijn been is niet gebroken. Er zat een splinter in m'n voet en toen is tie heel dik geworden, de voet bedoel ik. Nu is 't al bijna weer beter, maar ik mag er nog niet op lopen. En daarom kon ik niet gaan zoeken. „Ik heb wel 't „Wilhelmus” gezongen, dat hadden we afgesproken, maar niemand hoorde het.”

De boer snapt niet waarom ineens het „Wilhelmus” er bijgehaald wordt, maar hij begrijpt toch wel dat er geen kwaad in het spel is.

En als Peter ook nog vertelt dat ze op Princenhof zijn, is hij helemaal gerustgesteld.

Maar wat nu? „Naar Princenhof kan ik niet, dat is me te ver. Ik wil je wel in de kruiwagen naar de straatweg brengen. Je kunt hier niet blijven zitten. Als 't donker wordt, vinden ze je nooit meer.”

„Zover is het nog lang niet,” zegt Peter opgewekt. „Maar ik zou het wel fijn vinden als u me een eindje meenam. Misschien komen we de jongens tegen. Op de straatweg zien we in elk geval meester Eilander. Die rijdt op de bromfiets heen en weer. Zoudt u me wel kunnen rijden door dat mulle zand?”

„Dat zal wel gaan. Ik weet paadjes binnendoor die tamelijk hard zijn. 'k Zal wel af en toe even moeten rusten. Ik doe altijd kalm aan. Van haasten is nog nooit iemand rijk geworden. Dragen kan ik je niet, hoor! Je moet zelf in de kruiwagen zien te komen. Wacht, hou me maar vast.”

Met z'n ene hand steunt Peter op de boer. Met de andere houdt hij z'n bezittingen vast. Zo kan het gebeuren dat hij een papier verliest. Het papier met de vragen.

En dan zingt de kruiwagen weer z'n eentonig lied: pie-iep, pie-iep, pie-iep!

Over smalle paadjes gaat het, onder hoge sparrebomen. 't Is heerlijk koel hier. Maar de boer heeft het warm genoeg met z'n vrachtje. Telkens staat hij even stil om op adem te komen. Peter wou maar dat hij lopen mocht. 't Is helemaal niet leuk, als er iemand zó voor je moet zwoegen. Stel je voor dat je nooit lopen kon en altijd wachten moest tot je geholpen werd! Gelukkig is hij niet zo zwaar. Aan Bertus zou die meneer heel wat meer vracht hebben. Of aan oom Willem! Peter grinnikt als hij in gedachten oom Willem in de kruiwagen ziet. Hij zou er aan alle kanten overheen puilen.

Opeens veert Peter zo snel overeind, dat de kruiwagen bijna kantelt.

Toet-toet! Toet-toet!

„Meneer, de straaljager! Ik hoor de straaljager!”

„Moet je daar zo'n drukte voor maken?” bromt de man. „Die ondingen komen hier elke dag over. 't Moest verboden zijn.” Hij sjokt achter de kruiwagen voort. Pie-iep, pie-iep . . .

„Meneer, wacht u nu even!” smeekt Peter. „De straaljager komt me halen!”

Nòg loopt boer Huisman door. Wel werpt hij een onderzoekende blik op Peter. Vreemd, hij heeft zo'n pientere snuit. Maar als je z'n praat hoort, zou je denken dat er in z'n bovenkamer iets haperde. Misschien is tie wel weggelopen uit een inrichting. 't Beste is dat hij maar even bij de marechaussee aangaat.

„Nog een klein poosje, hoor,” praat hij sussend. „We zijn zo bij de straatweg. Hier mag een straaljager niet landen.”

Verbluft zwijgt Peter. Niet landen? Dan dringt opeens tot hem door dat de boer een vliegtuig bedoelt. Peter is zó gewend om te spreken over de straaljager! Hij dacht er helemaal niet aan dat de ander dat verkeerd begrijpen zou.

„Ik bedoel de auto van mijn oom!” roept hij. „Die noemen we de straaljager, omdat ie zo hard rijden kan, en zoveel lawaai maakt. Hoor, daar is het weer!”

Toet-toet! Toet-toet! Toet-toet!

De boer hoort het nu ook. 't Klinkt uit de richting waar ze vandaan gekomen zijn. Oom Willem heeft waarschijnlijk de plaats gevonden waar hij Peter bij vergissing heeft neergezet. „Meneer, keert u alstublieft om?” vraagt Peter. „Mijn oom staat daar te wachten!”

„Maar hij *blijft* daar niet,” zegt de boer. „Ik heb geen zin om krijgertje te gaan spelen met een auto. Ik breng je naar de straatweg, daar heb je de meeste kans om gevonden te worden.” En voort gaat het weer. Pie-iep, pie-iep, pie-iep . . .

Peter luistert ingespannen. Nu vindt hij het jammer dat er zoveel bomen zijn. 't Kan dat oom Willem op een paar meter afstand passeert en hem dan niet ziet.

Steeds trager rolt de kruiwagen voort. Steeds langzamer klinkt het gepiep. En steeds vaker moet de boer op adem komen. Soms staat Peter op het punt om te zeggen: „Laat me maar lopen!”

Maar het hoeft niet. Gelukkig voor Peters voet hoeft het niet. Want heel dichtbij klinkt krachtig, tweestemmig gezongen

door jongens en meisjes: „Wilhelmus van Nassauen . . .”

„Meneer!” gilt Peter opgewonden.

Maar de boer heeft het ook gehoord en hij rijdt in de richting van het gezang. En juist als de laatste regel weerklonken is, rolt de kruiwagen piepend de controlepost binnen.

Er barst een luid gejuich los. Vier, vijf jongens willen Peter uit zijn rijtuig helpen. Maar oom Willem is hun voor. Voorzichtig zet hij hem neer op een deken, die hij uit de jeep gehaald heeft. Hij trekt krampachtig met z'n mond en snuit toeterend z'n neus. Z'n ogen glanzen vochtig. „Jonkje, dat je d'r toch weer bènt! Heb je echt niet gelopen? Ik heb zo over je ingezeten!”

Hij knijpt de hand van boer Huisman haast fijn. „Dank u wel dat u hem teruggebracht heeft. Kan ik u ergens heenrijden met de auto?”

„Hoeft niet,” zegt de boer, „'k heb helemaal geen haast. 'k Moet gaan wieden, maar morgen is er tòch weer onkruid. Ik dacht: laat ik eerst die jongen maar terugbrengen naar de bewoonde wereld. Voor je 't weet, is het nacht.”

„Daar hebt u goed aan gedaan,” zegt oom Willem dankbaar. Meester Eilander klapt in z'n handen. „Jongens, ik vond dit de spannendste rally die ik ooit meegemaakt heb. We zijn blij dat Peter terecht is. Laten we deze post maar als eindpunt beschouwen.”

„En de vragen, meester?”

„Die krijgen jullie bij de eerstvolgende taalles. Jullie hebben allemaal gewonnen. Oom Willem zal de prijzen uitdelen.”

Opnieuw klinkt er gejuich als de flesjes te voorschijn komen.

„Neemt u er gerust ook een,” zegt oom Willem tegen boer Huisman, „ik heb toch geen dorst.”

Maar de boer drinkt liever koude koffie uit het blauwe busje dat hij bij zich heeft. En oom Willem, die geen dorst had, zet een flesje aan z'n mond en laat het achter elkaar leeglopen.

Meester Eilander zit naast Peter. „'t Kan vreemd gaan,” zegt

hij. „Ik heb gedacht: een paar jongens zullen achterblijven door een lekke band, een paar meisjes verdwalen, maar Peter kunnen we niet kwijtraken. En nu zie je maar: je komt altijd weer voor verrassingen te staan!”

Boer Huisman vertrekt, met al de sigaren die oom Willem in z'n koker had. *En* met z'n kruiwagen. Pie-iep, pie-iep, pie-iep!

„Je bent er niet op vooruit gegaan,” zegt Bertus tegen Peter. „Eerst een jeep en dan een kruiwagen . . . Ik ben benieuwd waarmee je vanavond naar huis gaat.”

„Met mij!” zegt oom Willem haastig. „Ik verlies hem geen moment meer uit het oog.”

Meester Eilander kijkt z'n kringetje rond, tevreden dat ze allemaal bij elkaar zijn. „'t Zingen klonk hier zo mooi,” zegt hij, „we konden best nog een paar verzen nemen, maar dan niet zo hard.”

Achter elkaar zingen ze van de grote, stille heide, van het groene dal, van het karretje dat langs de zandweg reed . . .

En tot slot: „'k Wil U, o God, mijn dank betalen . . .”

Vol overgave zingt Peter het mee. Hij is ontevreden geweest en ongeduldig. En toch mag hij deze heerlijke dag meemaken. Rustig rijden ze daarna naar Princenhof. Tante Jans, die altijd kookt als er gasten zijn in 't clubhuis, en die een beetje moedert over de meisjes, wacht al met stapels boterhammen en een enorme ketel thee. Peter wordt voor alle zekerheid op twee stoelen gezet. Hij geniet van de gezellige maaltijd. Ze eten weer buiten, onder de bomen. Er is een klein beetje wind gekomen. Nu en dan dwarrelt er een blaadje naar beneden.

„Kijk uit, Bertus,” zegt meester Eilander, „straks komen er dennenaalden.”

Hé? Waar is Bertus? Verbaasd kijkt hij de rij langs. „Jongens, waar is Bertus?”

Niemand schijnt het te weten.

Tante Jans komt met nieuwe voorraad.

„Is er soms een jongen bij u in de keuken?”

„Nee, ik zag straks zo'n dikkerd weggaan op de fiets.”

„Op de fiets? Dat is het toppunt!” Verstoord schuift de meester zijn bord weg. De één is nog maar net terecht en dan gaat de ander er vandoor. Zonder vragen! Ze worden veel te vrijgevochten hier.

Meester Eilander zit juist te bedenken dat hij hier een gevoelige straf voor zal geven als Bertus er aan komt stuiven en met een hoogrode kleur op zijn plaats schuift.

„Waar ben je geweest?” vraagt de meester streng.

„Even een boodschap doen, meester.”

„Had je daar toestemming voor?”

„Nee meester, ik dacht dat ik nog net voor het eten terug zou zijn.”

„Dan had je 't nog eerst kunnen vragen. Als je soms zin hebt op je eentje in de slaapzaal te zitten, dan zeg je het maar.”

Oom Willem kijkt met medelijden naar de verlegen, dikke jongen.

„Laat hem maar, meester,” zegt hij goedig. „Hij is er nu toch weer! En hij zal het niet meer doen, hè Bertus?”

Bertus schudt z'n hoofd en er komt alweer een lachje op z'n olijke snuit.

Meester Eilander moet meelachen, of hij wil of niet. „Je mag meeëten,” bromt hij. „Maar wie nu nog verdwijnt, die hoort er gewoon niet meer bij. Die kan straks naar huis gaan lopen!”

„Ik denk dat oom Willem 'm dan wel een lift geeft!” waagt Peter.

De meester heft dreigend z'n vinger op. „U gaat niet tegen me samenspannen, oom Willem!”

„Nee, meester, dat niet. Maar een van die kereltjes de lange weg naar huis te laten lopen, die straf is te zwaar! 'k Vind trouwens straf altijd te zwaar. Ik zou nooit een goeie onderwijzer zijn. Ik zeg altijd maar: zullen jullie het nooit meer doen, en dan vind ik 't al lang goed.”

„U kent zeker alleen brave jongens,” zucht de meester. „Dat stel van mij . . . Geen land mee te bezeilen . . .”

Na het eten klimt Bertus op z'n stoel. „Meester, mag ik even wat zeggen?”

„Sjonge,” verwondert de meester zich. „We krijgen een echte tafeltoespraak. Jongelui, aandacht voor de heer Hardeman, alsjeblijft!”

Alle ogen zijn gericht op Bertus. Hij wordt er zenuwachtig van.

„Meester, u hebt dit fijne plan gemaakt. We zijn drie dagen op Princenhof geweest en we vonden het . . . we vonden het . . .”

„Jofel!” helpt Auke.

Bertus werpt hem een vernietigende blik toe. „We vonden het ontzaglijk fijn. Toen u Peter aan het zoeken was, hebben we geld opgehaald en omdat we u zo'n fijne meester vinden, willen we u een pakje tabak geven en oom Willem ook. Daarom moest ik even naar het dorp, ziet u. Dank u wel voor alles. Jongens, een hoeraatje voor de meester en voor oom Willem! Hiep, hiep, hiep . . .”

Driemaal schalt een hartelijk hoera op.

Bertus heeft twee pakjes tabak onder z'n blouse uitgehaald en geeft er de meester en oom Willem elk een.

Meester Eilander is ontroerd als hij het aanneemt. „Wat hebben jullie dat prachtig bedacht,” zegt hij. „We zijn jullie erg dankbaar.”

Oom Willem knikt heftig.

En dan steekt de meester Bertus de hand toe. „Ik had kunnen weten dat jij er niet zo maar vandoor ging. Als je achttien was, zou ik zeggen: laten we de vredespijp roken. Hoe kan ik het nu weer goed maken?”

„Een verhaal vertellen,” zegt Bertus prompt.

„Ja, ja!” klinkt het van alle kanten, „een verhaal! Oom Willem, help ons eens!”

Oom Willem schudt z'n hoofd. „Nee jongens, daar is de meester veel te moe voor!”

„Haha!” roepen ze, „onze meester is nooit moe!”

Meester Eilander lacht maar eens en zegt met een knipoogje naar oom Willem:

„Nee hoor, ik zou niet weten wanneer ik voor het laatst moe geweest ben. Er is een ander bezwaar. Ik weet alleen een spookverhaal, en ik vind dat je, zo kort voor bedtijd, nooit spookverhalen vertellen moet.”

't Gejuich dat nu volgt, is gewoon oorverdovend. Opgewonden roepen ze door elkaar.

„We vinden spookverhalen het allermooist!”

„We dromen nooit!”

„We zullen geen kik geven als het griezelig wordt!”

„We hoeven nog lang niet naar bed!”

Bertus staat alweer op z'n stoel. „Meester,” roept hij boven het lawaai uit, „laten we dan binnen gaan zitten. We doen de luiken voor de ramen. In 't donker kun je pas echt van spoken vertellen.”

„Jaaaa!” juicht Bernard, „en mogen er dan houtblokken branden in de open haard?”

Lachend wenkt de meester om stilte. „Jongens, dat is bij deze temperatuur onmogelijk. We zouden er geroosterd uitkomen. Ik wil wel binnen zitten als ik voor een raam mag. Met die kleine ramen is het donker genoeg. We kunnen voor de sfeer wel een paar kaarsen op de schoorsteen zetten. Bertus, ik moet ze in m'n koffer hebben, haal jij ze even?”

Trots op dit blijk van vertrouwen springt Bertus van z'n stoel.

„We nemen de jongenszaal,” gaat de meester verder. „Daar is de meeste ruimte. De strozakken schuiven jullie netjes naar het midden en de stoelen zet je in een grote kring langs de muur. Daar zorgen de jongens voor. De meisjes wassen af en ruimen de keuken op.”

Ijverig gaan ze aan het werk.

Bernard en Auke brengen hun stoel weg en komen dan naar de meester toe.

„Mogen wij Peter even tussenin nemen, zo, op onze handen? Dan kunnen we hem alles laten zien. Hij is nog helemaal niet binnen geweest.”

„Goed dan, maar pas op dat hij z'n voet niet stoot.”

Peter laat zich dankbaar meezeulen. Leuk dat de jongens daaraan denken.

In de grote slaapzaal liggen strozakken op de grond. De meisjes hebben ijzeren bedden, twee boven elkaar. In de keuken staan reusachtige pannen en ketels.

Tante Jans loopt met ze mee.

„De grote zaal kan in tweeën gedeeld,” zegt ze. „Kijk, de harmonikadeuren zijn nu tegen de kant geschoven. Als het moet, hebben we een aparte eetzaal, maar meestal wordt er buiten gegeten. Van september tot mei vergaderen hier clubs, jongens of meisjes. Eén van de clubs heeft dat schilderij gemaakt van allemaal kleine stukjes glas, die ze gekleurd hadden.” Met bewondering kijken de jongens naar het stuk dat een man voorstelt, die op een trompet blaast. „Gideon”, staat eronder. „Zo heet de club die het gemaakt heeft.”

„Hebben ze dat helemaal alleen gedaan?” vraagt Peter.

„Nou, ik denk dat meneer Deurman wel aanwijzingen gegeven heeft.”

„Is dat een schilder?”

„Nee, dat is de leider van de club, maar die is van alle markten thuis.”

„Onze meester ook!” zegt Peter trots.

„Draaien Auke,” commandeert Bernard. „De jonge baron wil ook wel eens de andere kant bekijken.”

Lachend laat Peter z'n blikken door de zaal gaan. Het palenhuis is aan de binnenkant keurig afgewerkt met platen geperst stro. Allerlei ansichten en voorstellingen zijn er met pu-

naises tegen geprikt. Eén wand is leeg op een spreuk na. Met rode letters, die duidelijk afsteken tegen de gele achtergrond, staat daar: „Wees een christen in woord en daad!”

Mooi gedaan is dat. Bij de wand er tegenover weet je: die onderzeeboot is van de jongens, het borduurwerk van de meisjes en die lelie moet van de padvindders zijn. Maar hier wordt al je aandacht vastgehouden door die ene zin: „Wees een christen in woord en daad!”

't Blijft even stil als de jongens weer verder gaan.

Naast de keuken is nog een klein kamertje dat als bergruimte is ingericht. Er staan klapstoelen, emmers en schoonmaakkereedschap.

„Het arrestantenhok,” spot Auke. „Daar heeft de meester geen erg in gehad, anders wist ik iemand die daar de hele tijd gezeten had.”

„Ik ook,” zegt Bernard droog. „Z'n voornaam begint met een A!”

„Moet je liggen of zitten?” vraagt Auke als ze weer in de grote zaal zijn.

„Zitten natuurlijk!” zegt Peter. „Ik mankeer toch zeker niks!” De meester had gelijk: 't is donker genoeg binnen. De bomen voor het clubhuis laten weinig licht door.

Op de schoorsteen branden drie kaarsen. In de hoeken heerst schemer.

Oom Willem zit juist voor een kaars. Als hij zich beweegt, danst een reusachtige schaduw op de wand. 't Is een beetje eng, vinden de meisjes, maar de jongens zijn van mening dat het niet beter kon.

Als ze allemaal zitten, als het stil geworden is, begint meester Eilander z'n spookverhaal.

10. HET HOTELSPOOK

Er was eens een jongen die verschrikkelijk lui was. Een poes die de hele dag in het zonnetje lag te knipogen, was nog ijveriger dan hij. Hij had geen vader meer, en zijn moeder, die lief en zacht was, kon aan zijn luiheid niets veranderen. Op school bleef hij zitten, want hij leerde nooit zijn les. 't Hielp niet of de meester tegen hem zei: „Joris, als je zo doorgaat, komt er niets van je terecht.” Hij kreeg immers iedere dag eten en op tijd kleren, waar zou hij zich dan voor uitsloven. Zo gauw hij van school mocht, kwam hij bij een baas. En daarna bij een andere baas. En toen weer bij een andere. En allemaal merkten ze al heel gauw dat Joris het werken niet had uitgevonden. 't Hielp niet of ze tegen hem zeiden: „Joris, 't gaat mis met jou.” Hij kreeg op tijd z'n natje en z'n droogje, waarom zou hij zich moe maken? En niemand wist wat hij met Joris beginnen moest.

Toen kwam oom Lodewijk. Die dacht: „'t Is natuurlijk niet leuk voor Joris als hij altijd doen moet wat een ander commandeert. Hij zal veel liever zelf baas zijn.” Hij zei: „Joris, ik zal je in een zaak zetten. Hier heb je geld om inkopen te doen. Je kunt het me later terugbetalen! Als je goed je best doet, is de zaak na een poos helemaal van jou. Dan kun je voor je zelf zorgen en hoef je niet alles aan je moeder te vragen.”

Joris zei: „Dank u wel.” Hij nam het geld, pakte een koffertje en kocht een kaartje naar Brussel. Voor zijn moeder liet hij een briefje achter. Hij wilde wel eens iets van de wereld zien. Over die zaak maakte hij zich niet druk. Hij had er immers niet om gevraagd! Bij moeder kreeg hij alles wat hij nodig had. Waarom zou hij de hele dag ja-meneer en alstublieft-mevrouw spelen? 't Was veel makkelijker, lui achterover geleund in een trein of een bus, je de wijde wereld door te laten rijden. Op zekere dag stopte z'n bus bij een klein hotel aan de rand

van een dorp. Joris stapte uit. Het leek hem hier wel. Lekker rustig. Kon die fijn lang slapen 's morgens.

„Hebt u een kamer voor mij?” vroeg hij aan de hotelhouder. De man schudde z'n hoofd. „Nee en ja, ik weet eigenlijk niet wat ik zeggen moet.”

„Zeg dan maar ja,” vond Joris, want de bus was inmiddels vertrokken, en van lopen werd je veel te moe.

„Zie je,” aarzelde de hotelhouder, aan de achterkant is nog één kamer vrij. Maar heel lang geleden moet er op die kamer iets vreselijks gebeurd zijn. Niemand weet er het rechte van. De een vertelt nog griezeliger dingen dan de ander. En sinds die tijd spookt het er. Precies om twaalf uur 's nachts komt er een witte gedaante, zo maar uit het niet, want de deur is op slot. Soms heeft een gast de moed om een nacht in die kamer te slapen. Maar dan gebiedt het spook hem met holle stem om zijn rustplaats te verlaten. En altijd vonden we de volgende dag de dappere gast koud en stijf op een bank in de boven-gang. Een tweede nacht wilden ze nooit in de spookkamer doorbrengen.”

„Ik ben niet bang,” zei Joris. „Spoken bestaan niet. En als er vannacht één komt, zal ik 'm haastig een kopje kleiner maken.”

„Je mag er gratis logeren,” zei de hotelhouder. „En als je kans ziet het spook te verjagen, krijg je een flinke beloning.”

Nou, dat leek Joris wel. Niks doen en geld verdienen, het leven was nog zo kwaad niet.

,'t Was nog vroeg toen hij naar bed ging. Je wordt moe van de hele dag zitten. En al gauw was hij vertrokken naar dromen-land.

Maar plotseling werd hij wakker. Hoorde hij een gerucht? Of droomde hij?

In de verte klonken de zware slagen van een torenklok. Joris telde. Twaalf uur! Hij was niet bang. Maar er was iets in die vreemde kamer, wat hem het gevoel gaf: nu gaat er iets gebeuren. Door een brede kier in het gordijn viel een baan maan-

licht. En in die lichtstreep zag hij plotseling een witte gestalte met wijd-gestreckte armen. Zonder geluid was die gekomen. Roerloos stond ze daar. Alleen het hoofd bewoog, waardoor een witte sluijer op en neer golfde. Joris probeerde zich moed in te spreken, hoewel z'n hart bonsde van schrik. Maar toen het spook begon te spreken met lage, klagende stem, brak het angstzweet hem uit.

„Het is altijd mijn bed geweest,” klonk de stem, „altijd, al tweehonderd jaar. Wee, die mijn plaats inneemt, wee, het zal hem slecht vergaan!”

Joris was heus niet kinderachtig. Als daar een jongen stond, twee keer zo groot als hij, en twee keer zo sterk, dan zou hij zeggen: „Kom maar op, ik lust je.” Maar dit vreemde wezen verlamde hem. Het spook kwam op hem toe. Het liep niet, maar zweefde onhoorbaar nader. Het boog zich over zijn bed. 't Was Joris of hij een hete adem over zijn gezicht voelde.

Weer klonk de angstaanjagende stem. „Ik geef je tien tellen om mijn vertrek te verlaten. Tien tellen om je zelf te redden.” Onder het langzaam tellen bewogen de armen zich als vleugels op en neer. „Eén . . . twee . . . drie . . .”

Bij vijf was Joris het bed uit, en bij zeven trok hij, trillend over z'n hele lichaam, de deur achter zich dicht.

De volgende morgen werd Joris vroeg wakker. Koud en stijf lag hij op de bank in de bovengang. Hij was kwaad op zich zelf. 's Nachts om twaalf uur geloof je misschien aan spoken, maar als de zon schijnt, beslist niet.

Vanavond laat ik me niet verjagen, besloot hij koppig. We zullen eens zien, wie het 't langst volhoudt.

De hotelhouder was zeer verbaasd dat zijn jeugdige gast nog een nacht in de spookkamer wilde doorbrengen, en hij overlaadde hem met heerlijk eten en drinken. Weer ging Joris vroeg naar bed. Hij liet het gordijn een eindje verder open en verborg onder z'n kussen een dik touw.

Weer werd hij wakker door een licht gerucht, juist toen de torenklok twaalf begon te slaan. En weer was daar die witte, wiegende gestalte en de dreigende stem. Joris moest zich aan het bed vasthouden, anders was hij toch weer op de loop gegaan. Vooral toen het tellen begon. „Eén . . . twee . . . drie . . .” Bij vijf greep hij het touw en slingerde de lus als een lasso om de schouders van het spook. Er klonk een gesmoorde kreet. Hevig spartelend probeerde de gevangene zich te bevrijden. „Hou je koest!” zei Joris, „en geen geintjes, anders pak ik m'n revolver!” Hij had nog nooit een revolver bezeten, maar dat wist het spook ook niet. Joris deed het licht aan, maakte het touw los en trok aan de witte gewaden. En toen stond daar een man. Een gewone man, haveloos, vuil en mager.

„Vertel nu maar eens wat dat te betekenen heeft,” zei Joris streng.

En toen kwam er een verhaal waar Joris heel stil van werd. „Mijn vader is gestorven toen ik nog klein was,” vertelde de

man. „Mijn moeder was veel te zacht voor me. Ik was brutaal en lui. Ik wilde niet werken en niet leren. Ik kreeg m'n natje en m'n droogje en verder geloofde ik het wel. Toen is mijn moeder gestorven, misschien wel van verdriet. Ik moest voor me zelf zorgen. Toen móest ik wel werken. Maar ik kon het niet. Ik was te oud om te leren en niemand wilde me hebben. Toen ging ik zwerven. Ik leefde van wortels en van fruit dat ik gapte uit de tuinen. En ik sliep in een hooiberg of in het bos. Maar door de koude nachten kreeg ik reumatiek en toen heb ik 't verzonnen om voor spook te gaan spelen. De mensen zijn bang en bijgelovig. Ik heb hier heel wat nachten doorgebracht.”

„Maar hoe kwam je binnen?” vroeg Joris verbaasd.

„O, dat is in die oude gebouwen niet moeilijk. De brandtrap op, een eindje door de dakgoot, een paar pannen weg, en ik stond in die kast, daar in de hoek. 't Slot heb ik vernield, zodat ik altijd naar binnen kon. Ik luisterde eerst of er iemand in de kamer was en als 't nodig was, trok ik m'n „werkpak” aan. Dat is alles,” zei de man. Gejaagd ging hij verder: „Verraad me niet! Verraad me alsjeblijft niet! Laat me m'n vrijheid houden! 't Is het enige dat ik nog heb!”

„Goed,” zei Joris, „ik zal je laten gaan. Maar je moet beloven nooit meer terug te komen, en je moet die beddelakens hier laten, anders geloven ze niet dat ik het hotelspook verdreven heb.”

De man vond alles goed en Joris keek toe hoe hij tussen de dakpannen door weer naar buiten gleed.

Toen ging hij weer naar bed. Maar hij sliep niet. Voor 't eerst van zijn leven dacht Joris erover na wat er van hem terecht moest komen. In 't bos slapen leek hem niks en wortels lustte hij niet.

De volgende morgen kreeg Joris van de opgetogen hotelhouder een vorstelijke beloning en hij reisde onmiddellijk naar huis. Voor z'n moeder kocht hij een stuk Brusselse kant.

't Goede mens huilde van blijdschap, want Joris had nog nooit iets voor haar meegebracht. Oom Lodewijk was juist op visite. „Oom,” zei Joris, „uw geld heb ik nog allemaal, want ik heb in België de kost verdiend met . . . met slapen. Wilt u me nog in die zaak hebben? Ik zal goed m'n best doen.”

„Ja,” zei oom, „ik wil het met je proberen.”

Toen ging Joris naar de meester. „Meester, ik heb op school niet veel geleerd of eigenlijk helemaal niks. Ik wil 't graag inhalen. Kunt u me een rekenboekje lenen?”

„Ja,” zei de meester. „Als je iets niet begrijpt, er staan nogal moeilijke delingen in, dan kom je maar.”

En als jullie nu een jongen zien die in een zaak heel hard aan het werk is, en die altijd een rekenboekje bij zich heeft, dan is dat Joris!”

Een warm applaus klatert tegen de wanden op. Dan komen de vragen los.

„Meester, is 't echt gebeurd?”

„Bestaat die Joris heus?”

„Nou, 'k heb er wel een beetje bij gefantaseerd,” lacht de meester. „Maar die luie jongen, die dacht dat hij wel aan de kost zou komen zonder iets uit te voeren, die bestaat wel!”

„Net of meisjes niet lui zijn,” protesteert Auke.

„Meisjes hebben ook hun fouten,” geeft de meester toe. „Maar over 't algemeen zijn ze ijveriger dan jongens, dat moet ik eerlijk zeggen!”

Toet-toet! Toet-toet!

Buiten klinkt een claxon. Verschrikt kijkt de meester op zijn horloge.

„Is 't al zo laat? Jongelui, we worden gehaald. De koek is op. We hebben drie heerlijke dagen gehad op Princenhof. Ik heb er dikwijls aan getwijfeld of het wel zou doorgaan. Eerst kon ik Princenhof niet krijgen. Meester Steensma zou meegaan, maar die moet juist vandaag examen doen. De handwerk-

juffrouw, die de zorg voor de meisjes op zich zou nemen, kreeg griep. Gelukkig was tante Jans hier. In oom Willem hebben we vandaag een onschatbare hulp gehad, en zo is alles toch goed gegaan. Nu gaan we weer naar huis. Neem de herinnering mee aan alles wat je hier hebt mogen genieten. En als je aan Princenhof denkt, denk dan ook aan deze spreuk." Meester Eilander neemt een kaars en houdt die bij de rode letters. „Wees een christen in woord en daad," leest hij. „Christen zijn, dat betekent: Jezus volgen. Doen wat Hij vraagt. En wát Hij vraagt, dat is in één woord samen te vatten: Liefde! Liefde voor de Here, en liefde voor alle mensen die op je weg geplaatst worden. Iets van je zelf opofferen voor een ander. Dat betekent niet dat je je kousen en schoenen moet weggeven en op je blote voeten naar school gaan. Zoek het niet in het grote. Als er één kaart is voor een gymnastiekuitvoering, en je weet dat je broertje graag wil gaan, blijf dan zelf eens thuis. Als er een mooi boek is, en je zusje wil het graag lezen, wacht dan tot zij het uit heeft, ook al heb je zelf recht om het het eerst te lezen. Vul zelf maar aan. 't Zijn schijnbaar kleinigheden. Maar als je ze doet uit liefde tot Jezus, dan bezorgen ze je een groot geluk. Vergeet het niet!

En nu gaan we vertrekken. Zorg dat je niets achterlaat."

Gepakt en gezakt drommen ze naar buiten. Een autobus staat klaar. De vader van Auke is er met een vrachtauto om de fietsen te halen. En vooraan staat de straaljager.

„Oom Willem, mag Peter bij ons in de bus?"

Oom Willem aarzelt. „Pas maar op!" plaagt Bernard, „er zijn ravijnen langs de weg."

Peter hakt de knoop door. „Ik ben met oom Willem gekomen, ik ga ook weer met hem terug!" zegt hij beslist. Oom Willem beloont hem hiervoor met een dankbare blik.

En dan rijden ze af.

„Dag tante Jans, daag! Tot ziens! We komen volgend jaar terug!"

„Dag tante Jans!” roept ook Peter. „Tot ziens! Gaat u volgend jaar ook weer mee?” vraagt hij aan oom Willem.
„Vast en zeker!” zegt oom Willem. „Als de meester het goedvindt, dan gaan we volgend jaar weer: Met de straaljager naar Princenhof.”

INHOUD

	Blz.
1. Een plan van meester Eilander	7
2. Het ongeluk	13
3. Peter krijgt het druk	19
4. Geld verdienen voor de reis	29
5. En toch kan Peter niet mee	38
6. Een grote verrassing	49
7. De rijwielrally	59
8. Peter wordt vermist	67
9. Boer Huisman	73
10. Het hotelspook	85